1951 АЛЬМАНАХ 1952

УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЕКЗАРХАТУ САСКАЧЕВАНУ

ALMANAC

OF THE UKRAINIAN CATHOLIC EXARCHATE OF SASKATCHEWAN

АЛЬМАНАХ

ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ

АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКСАРХАТУ САСКАЧЕВАНУ

24—25 ТРАВНЯ

1952

ALMANAC

FIRST ANNIVERSARY OF THE

Ukrainian Catholic Diocese of Saskatchewan

MAY 24—25, 1952

ДРУКАРНЯ ГОЛОСУ СПАСИТЕЛЯ, ЙОРКТОН, САСК.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПАПА ПІЙ XII

ЇХ ЕМІНЕНЦІЯ КАРДИНАЛ ТІССЕРАНТ

DELEGATIO APOSTOLICA

OTTAWA, Canada, April 25th, 1952
520 Driveway

Your Excellency,

It is with particular satisfaction that I have learned of Your Excellency's intention of ordering two days of prayers throughout the Ukrainian Catholic Exarchate of Saskatchewan which on May 24th and 25th next marks the first anniversary since its foundation.

After one year of intense labour carried out with apostolic zeal, and which has already shown consoling and promising results in the difficult task of organizing this new portion of the Lord's Vineyard, it is but fitting that Your Excellency, your beloved Clergy and Faithful laity join together in giving thanks to Almighty God Who, as we plant and water, Alone gives the increase.

I will be present in spirit at your celebration as I wholeheartedly convey to Your Excellency and your beloved flock my felicitations, my prayerful good wishes and a particular Blessing in the name of the Holy Father.

Yours sincerely in Christ

✠ ILDEBRANDO ANTONIUTTI,
Ap. Del.

His Excellency
Most Reverend A. Roborecki,
Ukrainian Catholic Bishop of Saskatchewan,
Saskatoon, Sask.

Апостольський Делеґат, Ільдебрандо Антонютті

Їх Ексцеленція Преосв. Андрей Роборецький,
Єпископ Українців Католиків Саскачеванського Ексархату

BISHOP'S CHANCERY OFFICE
815 North Franklin Street,
Philadelphia 23, Pa.

28. квітня 1952.

Ваша Ексцеленціє:

З приємністю довідуюся, що Саскачеванський Ексархат, який з Божої волі очолюють Ваша Ексцеленція, святкуватиме в днях 24 і 25 травня 1952 р. перші роковини свого існування.

Святіший Отець Папа Пій XII, утворюючи цей, новий у Канаді Ексархат та, заіменовуючи Вашу Ексцеленцію Апостольським Ексархом, дав новий з черги доказ, як дорожить нашою Церквою, як дбає про її розвиток та, як хотів би надоложити ті страти, які понесла наша Церква, що перша стала жертвою новітнього поганства—большевицького комунізму.

Радію, що праця Вашої Ексцеленції на новій ниві Христового Виноградника приносить обильні плоди для нашої Церкви й повірених душ та вповні оправдує бажання Святішого Отця.

Витаючи Вас, Ексцеленціє, Ваше духовенство й вірних з приводу святкувань перших роковин оснування Ексархату, бажаю Вам, Ексцеленціє, дальших успіхів у праці та гарного розвитку Ексархатові. Хай Господь благословить усім добром, зсилає преобильну росу небесних ласк та дозволить під Вашим умілим проводом святкувати Золотий Ювілей Ексархату.

Остаюсь щиро відданий в Христі,

✠ КОНСТАТИН
Єпископ-Ексарх

Їх Ексцеленція
Преосвящений Кир Андрей Роборецький
Апостольський Ексарх,
Саскатун, Саск., Канада.

Їх Ексцеленція Преосв. Константин Богачевський,
Єпископ-Ексарх Українців Католиків ЗДАмерики

СЛОВО ЇХ ЕКСЦЕЛЄНЦІЇ КИР АНДРЕЯ

ЮВІЛЕЙ 60-ої Річниці поселення українців в Канаді було відсвятковано в минулому 1951-му році. Якраз в тому теж році відбулася визначна подія в історії української греко-католицької Церкви, а саме —створено новий Ексархат Саскачевану з осідком в Саскатуні. В Першу Річницю цієї події відбуваємо святкування в днях 24 і 25 травня ц.р. З цієї нагоди виходить теж і цей Альманах.

Щоб належно оцінити наші теперішні досягнення, треба повернути картки історії нашої еміграції на 60, 50 чи 40 літ назад. Важкі піонерські часи переводили наші перші поселенці в дуже несприятливих обставинах. Брак провідної верстви, а зокрема священиків та учителів, незнання пануючої тут мови, незнання місцевих звичаїв та законів, тяжка праця і т.п., зовсім не сприяли нашим піонерам в розбудові їх духового життя. І тільки сильна віра в Бога та гарні християнські чесноти наших "Єлиняків" звернули їхні очі на потреби релігійного та національного життя. Тоді покладено основи нашого організаційного життя. Вимовними свідками цього періоду є старенькі церкви і парохіяльні доми, побудовані з "льоґів" на просторах широкої Канади.

Багато труду поклали перші українські католицькі священики. Серед невигод і небезпеки, в голоді й холоді приходилося їм відправляти перші Служби Божі, уділювати Святі Тайни, голосити Слово Боже. Неоцінену працю вложили оба наші Чини, Отців Редемптористів та Отців Василіян. Вони створили сильні релігійні осередки не лише самого душпастирства, але теж подбали про виховання нових працівників у Винограднику Христовому. Гарну сторінку в нашій історії записали вони у видавничій діяльності.

До праці згаданих Чинів долучили свою частку і Сестри Служебниці П.Д.М. Вони вели оживлену діяльність і корисну працю через пів сторіччя і в тому, 1952-му році святкують свій 50-літній Ювілей прибуття до Канади. На скромних катихизаціях по кольоніях почінаючи, а на Сиротинцях, Старечих Домах і Лікарнях кінчаючи, наші Сестри залишають по собі гарну піввікову працю між нашими вірними в Канаді.

З давніх організацій і товариств відограли не малу ролю: Місійне Товариство ім. св. Йосафата та Українське Запомогове Брацтво св. Николая. В останніх роках відограли теж велику ролю Брацтво Українців Католиків, Ліґа Українських Католицьких Жінок та Українське Католицьке Юнацтво. Вони причинилися до більшого розвою та консолідації наших сил.

Велике значення мала наша католицька преса. Вона по сьогодні гідно стоїть на сторожі наших релігійних та національних інтересів.

Всі наші здобутки, що їх сьогодні можемо оглядати власними очима, мусимо одначе приписати теж нашим князям Церкви. За стараннням Митрополита Андрея Шептицького одержали наші вірні в Канаді єпископа Кир Никиту Будку, що перейшов твердий шлях початкуючої праці. Великі заслуги залишаться по Архієпископові Кир Василієві Ладиці. Вислідна праця наших єпископів увінчалася великим поступом в 1948-му році, а саме іменуванням нових двох єпископів і розподілом на три Ексархати. Вкінці минулий 1951-ий рік приніс нам ще одну ласку Апостольського Престола у формі нового Ексархату Саскачевану і ще одного єпископа.

Ми, Дорогі Браття та Сестри, стоїмо на порозі дальшої організації

та розвою, поширення та скріплення нашої молодої дієцезії. Поза нами рік праці. З повною приємністю мушу ствердити, що подію створення окремої дієцезії для Саскачевану принято всюди з одушевленням. Я мав нагоду про те переконатися. За один лише рік зроблено великий поступ. Вистарчить переглянути ось цей Альманах, що повністю не представляє стану нашого розвою і досягнень. Можна одначе завважити, що рівночасно з нашими організаційними та господарськими осягами поступає сильно вперед і життя релігійне та національне. Радіємо таким станом і віримо, що ми йдемо правильноюс дорогою до кращого.

Але ми покищо на порозі нашої праці. Перед нами великі і тяжкі обов'язки і завдання. Нова господарка потребує багато. Не слід тут вичисляти наших потреб. Все одно—чи це буде Духовна Семінарія для нових священиків, чи Бурса для молоді, чи це буде церква, чи парохіяльний дім, чи резиденція,—все одно потрібно вкладу праці і гроша. Я сильно вірю, що Ви всі, Мої Дорогі, відчуваєте ці потреби не менше від мене самого. Вірю теж, що Ви станете до праці охоче та жертвенно в розбудові наших парохій і нашої молодої дієцезії. Бо цього вимагає від нас наша справа тут в Канаді, бо цього вимагає від нас наш поневолений і обездолений Рідний Край Україна.

Моїм щирим бажанням, а заразом і проханням у Всемогучого Бога є, щоб Господь і на далі благословив наших вірних і нашу працю на Свою славу.

За цей останній рік всі ми одержали від Господа много ласк, за що хай буде Йому щира подяка. Хай всіх нас буде старанням успішно докінчити будову Інституту імени Митрополита Андрея Шептицького в Саскатуні, де виховуватимуться будучі кадри провідників нашого народу на більшу Божу славу та кращу долю нашого народу.

Працюймо й молімо Господа, а Бог нас завсіди матиме у Своїй святій опіці.

Засилаю всім Вам моє Архієрейське благословення.

✠ АНДРЕЙ,
Єпископ українців католиків Саскачевану.

1-ий ДІЄЦЕЗАЛЬНИЙ ПРОВІД БУК САСКАЧЕВАНУ
Сидять, зліва на право: Петрик Дм., Малько П., Мельник Йосиф, Патола Ст. Стоять: Сірко П., Баран М., Грицуняк П. та Колишір Петро. (Неприсутні на знимці: Всеч. о. Парох Колодій, як духовний асистент; П. Воробець, Ю. Гук, Филипович, Стратійчук та Васильців).

ДІЄЦЕЗАЛЬНИЙ ВІДДІЛ

БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ САСКАЧЕВАНУ

В ЧАСІ І. Конґресу Українців Католиків Саскачевану на сесії БУК вибрано дієцезальну управу БУК в такому складі:

Петро Малько—голова
Петро Воробець та
Петро Колишір—заступники голови
Теодор Баран—рекорд. секретар
Петро Сірко—фінанс. секретар
Дмитро Петрик—скарбник.

Члени Управи: Я. Стратійчук, Канора; В. Филипович, Арран; Ю. Гук, Ріджайна та Ст. Патопа, Саскатун.

Контрольна Комісія: Й. Мельник; А. Васильців та П. Грицуляк.

Духовним асистентом назначено Всеч. о. Пароха Мир. Колодія.

Повища дієц. Управа БУК—це перша Управа в новоствореній дієцезії Саскачевану, тому й завдання її є тяжкі та хоч протягом першого півроку не можна було через різні труднощі відновити вже існуючі відділи БУК та зорганізувати нові, та всеж таки є надія, що протягом найблищих років будуть зорганізовані відділи БУК в кожній нашій парохії. До тепер відновлено відділи БУК в Саскатуні та Альвені, а в кількох місцевостях відбуто вступні наради. Дієцезальний провід відбуває кожного місяця наради, на котрих обговорює пляни праці на найблищий час. Між іншим запроєктовано створити деканацькі

заряди БУК для успішнішої праці в далеко віддалених від централі осередках, що в найблищому часі буде зроблено. Рівнож одним з важніших завдань дієцезального проводу є зорганізовання рухомої бібліотеки. Дієцезальний провід вірить, що українці католики Саскачевану зрозуміють своє завдання в новоствореній дієцезії та зрозуміють небезпеку, яка грозить свободолюбивим народам зі сторони безоглядної комуністичної диктатури, тому організуючись в товариства католицького типу, дадуть гідну відповідь всяким комуністичним аґентам та будуть мати вплив не лише на наше зорганізоване життя але й на політику нашої нової батьківщини. Тому українці католики Саскачевану повинні в найблищому часі зорганізувати в своїх парохіях

ЗАРЯД МІСЦЕВОГО ВІДДІЛУ БУК В САСКАТУНІ

Зліва на право, сидять: Василь Хрущ, голова; Всеч. о. Парох Колодій Мирослав, Павло Костишин, скарбник. Стоять: Роман Сава, заступник голови; Михайло Стадник, секретар. Неприсутні на знимці: Юстин Воробець та Петро Стаднійчук—члени відділу.

відділ БУК та в ньому працювати для добра нашої Церкви та народу.

Жіноцтво Працює

НЕ треба глядіти бистрим оком на обсерватора, щоби помітити в теперішню хвилину велике відхилення від засад людської моралі та християнської етики. Однак—рівночасно зауважуємо потішаюче явище, що навіть деякі провідні одиниці б'ють у дзвін трівоги та шукають доріг для випровадження людства на правильний шлях. Нема сумніву, що Католицька Церква йде в авангарді проти неопоганізму.

Славний англійський Кардинал Ґриффин кинув клич: "Світ треба рятувати через уздоровлення родинного життя." Знаючи ролю жінки—як мами й провідниці молодого покоління—можемо сказати: "уздоровлення та відновлення світа прийде через піднесення гідности жінки."

Не будемо згадувати про чисто світські організації, що прямують до піднесення гідности жінки, а через те—до уздоровлення народнього чи державного життя. Тут хочемо звернути увагу на ролю нашої Церкви в організуванні жіноцтва, якого ціллю саме є—піднесення гідности жінки, а відси уздоровлення сучасного життя.

Церква вже в заранні свойого життя подбала про визволення жінки з невільництва. Церква перша признала жінці ті самі права, що й мущині. Жінки це й відчули своїми серцями, тому й недивниця, що більше горнулися до Церкви. Наглядно це бачимо—саме серед нас в Канаді, де часто жінки були промоторами організування наших церков-парохій.

Останніми роками, з поділом Української Католицької Церкви на окремі Ексархати, бачимо пожавлену працю нашого жіноцтва.

З признанням треба відмітити, що в нашому наймолодшому саскачеванському Ексархаті, що саме святкує першу Річницю існування, наше жіноцтво визначилося гарною працею, зокрема в рядах ЛУКЖ. Слід замітити, що до праці в зорганізованих рядах Ліґи Українських Католицьких Жінок стали до активної праці, побіч тут уроджених чи давно прибулих, також і новоприбулі, з досвідом у праці в жіночих організаціях, жінки.

Основи під самостійне життя ЛУКЖ в нашому Ексархаті поклав Перший Дієцезальний З'їзд Українських Католицьких Організацій нашого Ексархату, що відбувся в днях 6, 7 і 8 жовтня 1951 р.

В часі цего З'їзду, на окремій сесії ЛУКЖ вибрано Дієцезальну Управу ЛУКЖ в такому складі: Голова—п. М. Малко; Заступниця Голови—п. М. Григоряк; Рекордова Секретарка—п. З. Волчук; Фінансова Секретарка—п. А. Баран; Касієрка—п. П. Чепега; Зв'язкова—п. В. Сирота; Контрольна Комісія: ПП. О. Волчук, К. Гнатюк, М. Москва.

Духовним Асистентом був назначений Впр. о. Ю. Габрусевич.

Дієцезальна Управа розвинула від самого початку живу діяльність. Програму праці намічували щомісячні сходини Управи під вмілим проводом Голови п. М. Малко.

Праця Дієцезальної Управи увінчалася гарними успіхами. І так відновлено, зглядно засновано нові Відділи ЛУКЖ в таких парохіях чи місійних станицях: Саскатун, Йорктон, Канора, Арран, Гeффорд, Кадворт, Альвена, Кридор, Редісон, Спірс, Норквей. Дієцезальна Управа постійно держала контакт з Відділами, а на-

Сидять, зліва на право: п. З. Волчук, п. М. Малко, о. Ю. Габрусевич, п. М. Григорічик, п. П. Чепега. Стоять: п. Ю. Вовчук, п. Є. Сирота, п. М. Москва, п. А. Баран, п. К. Гнатюк.

віть з усіми Церковними Жіночими Товариствами, де Відділів ЛУКЖ ще нема. Цей контакт був вдержуваний через організаційні поїздки членкинь Дієцезальної Управи, а дальше через обіжники, програми праці, святочні реферати та листи.

Якщо йдеться про реферати, то треба вирізнити знаменито опрацьований реферат п. А. Баран: "Різдвяні звичаї Українського Народу." Недавно з нагоди Великодніх Свят, Дієцезальна Управа підготовила цикль рефератів, а саме: "Великий піст"—п. П. Чепега, "Писанки"—п. М. Малко, "Великодний спомин"—п. З. Волчук, "Гаїлки"—п. А. Баран. Останньо—п. О. Волчук приготовила реферат і цілу, дуже добре опрацьовану програму на "Свято Матері." Усі ці реферати були розіслані Відділам ЛУКЖ і Церковним Жіночим Товариствам.

Різдвяна програма та реферат п. А. Баран, як показують звіти, були прихильно приняті жіночим загалом і в багатьох парохіях були влаштовані спільні Святвечері по присланій програмі та з відчитанням реферату.

Сподіємось, що так само прихильно буде принята Великодня програма та програма на "Свято Матері." Віримо також, що ще більше парохій влаштують "Спільне Свячене" та "Свято Матері."

На тому місці остається тільки висказати побажання, щоби все наше жіноцтво стало в ряди зорганізованого жіноцтва, тобто в ряди Ліґи Українських Католицьких Жінок.

Закінчуючи цей короткий начерк праці за останній рік нашого жіноцтва, бажаю підчеркнути, що наша Церква й дальше покладає великі надії на жіноцтво в розбудові релігійного та національного

життя.

З нагоди святкування першої Річниці Екзархату—можемо лише зложити признання та гратуляції нашому жіноцтву та побажати сил і витревалости в дальшій праці на Христовій ниві.

Наші надії на благородну ролю Жінки у відновленні християнського духа серед українського народу—дуже добре з'ясовують слова одного нашого Князя Церкви, а саме: **"Коли християнство піднесло гідність жінки з поганського пониження, то сьогодні жінка піднесе й врятує гідність християнства з модерного поганізму."**

Прямуйте— Українки-Католички —до відновлення модерного світу на Христових засадах—ген, до вершин Ідеалів нашого Господа Ісуса Христа.

о. ЮГА.

ПОЧАТКИ Й ПРАЦЯ КОЛЄҐІЇ СВ. ЙОСИФА В ЙОРКТОНІ, САСК.

БРАТ С. МЕТОДІЙ, ЧБХШ., Директор

ДО першої Світової Війни суспільного, зорганізованого життя між українцями католиками в Канаді майже не було. Кожна родина, ця фундаментальна інституція, боролась про існування, про "хліб насущний." Якщо було дещо суспільної, громадської праці, то майже виключно на малу скалю, у парохіях.

По першій Світовій Війні ситуація дещо змінилася. Тут наші люди трохи доробилися; зі Старого Краю впливали національний дух, значення й потреба суспільної праці. Між іншими національно-суспільними працями зачали українці католики в Канаді турбуватися й про виховання молоді; зачали купувати будинки й перероблювати їх на Бурси—приюти для студіюючої молоді.

І так, при фінансовій помочі й моральній заохоті та батьківській опіці тодішнього, першого й одинокого, українського католицького Єпископа, Їх Ексцеленції Кир Никити Будки, повстали три Бурси: у Вінніпеґу, у Саскатуні й в Едмонтоні. На жаль, хотяй були будинки й були добрі люди, що до тих Бурс посилали своїх дітей та через свої жертви сплачували довги тих будинків, ми не мали людей котрі б провадили тими Бурсами, давали правдиве виховання молоді в Бурсах. Я був студентом у Бурсі в Едмонтоні через три роки й добре знаю про цей брак вихователів-провідників. А коли Бурса в Саскатуні змінила фронт, пішла на службу відступників-ворогів, а Бурси в Едмонтоні й у Вінніпеґу стали хитатися фінансово й виховно, мов крила птаха, що ранений у середину тіла, то проблема наших шкіл у Канаді та правдивого виховання нашої молоді стала дуже непевна-чорна.

ПР. БРАТ АНЗБЕРТ, ЧБХШ.
Перший директор Колєґії св. Йосифа

Щоби рятувати ситуацію, запевнити правдиве християнське виховання нашої молоді, Їх Ексцеленція Кир Никита Будка й кількох ревних священиків у степових Провінціях вдалися до То-

вариства Поширення Католицької Віри в Канаді й до Чина Братів Християнських Шкіл, щоби згодилися дати фінансову поміч для збудування інституції й провадили її, а котра б давала вищу освіту українським католицьким студентам степових Провінцій, де було й є найбільше українців католиків, під релігійним впливом. І так, 6-го травня, 1919 року, три Брати Християнських Шкіл приїхали до Йорктону. Це був перший крок виховної праці в західній Канаді для членів цего Згромадження. Братам Ансбертові, Станіславові й Якові дано обов'язок доглядати будівлі й провадити Колеґію св. Йосифа в Йорктоні, Саскачеван.

Українців католиків у степових Провінціях тепер числять поверх 175,000, з котрих більше як 50,000 живе в Саскачевані. Тому 35 літ ми мали одно велике недомагання, а іменно: брак провідників у наших рядах. Нам бракувало тут роджених священиків, професійних людей, учителів, громадських діячів. Ми мали дуже мале число людей, котрі б сповняли наш подвійний обов'язок: перше, виховання й провадження наших людей на правдивий шлях канадійського горожанства — пізнання й практикування обов'язків і привілеїв свободолюбної Канади; а друге, що ми українці, культурний нарід, мусимо вкласти свою народню пайку в канадійську державність, життя, історію, культуру, які є в стадії розвою. Що ми, як нарід, не повинні пропасти, але маємо бути свідомі своєї славної історії, традиції, культури й таланів, і давати наше найкраще цій країні—Канаді, як також приймати найкраще від Канади й канадійського окруження. Тим ми збагатимо канадійську культуру, зробимо її прекрасною мозаїкою, в котрій залишуться найкращі прикмети з української культури.

Природна відповідь на це наше недомагання—це правдиво християнське виховання. Виховання, котре б будувало, а не руйнувало; виховання, котре б придержувало, а не нищило; виховання, котре б принимало, а не відкидало!

Ось і тому засновано Колеґію св. Йосифа в Йорктоні, Саскачеван! Засновано її, щоби в малий, але певний спосіб дати відповідь важкій проблемі, котра в той час сягала пропорцій державної проблеми.

Це була важна подія! Це була велика праця! Це було шляхотне хотіння з великою надією Їх Ексцеленції Кир Никити Будки, кількох священиків і кількох свідомих, дозрілих, світських людей.

Давати таке виховання в Колеґії св. Йосифа було й є привілеєм і втіхою Братів Християнських Шкіл вже через 32 роки. Це релігійне Згромадження має поверх 270-річню традицію й поважання всіх освічених людей, бо славиться в цілім світі зі свойого виховавчого успіху та педагогічних метод. Чин Братів Християнських Шкіл це мужеське Згромадження, котрого члени посвятилися виключно для навчання й виховування хлопців. Під цю пору є 17,075 Братів-Професорів, котрі виховують 423,696 студентів по цілім світі. І ми, українці, вже маємо кількох членів у цім виховнім Згромадженню, з котрих я був першим. Нашим бажанням і стримлінням є, щоби, при Божій помочі, колись створити свою, українську, провінцію в нашім ріднім обряді. При Божій помочі й добрій волі нас всіх ці мрії колись здійсняться тут у Канаді, а тим скорше, як повстане вільна, соборна й незалежна Україна.

До тепер результат Колеґії св. Йосифа був постійною процесією добрих успіхів. Люди Йорктону добре обзнакомлені з успіхами студентів Колеґії св. Йосифа, котрих вони любо кличуть, "Хлопці з Колеґії." Решта українців у Канаді завважують добрий вплив. Колеґія св. Йосифа за 32 роки свойого існування виховала видатних працівників на полі релігійнім і народнім. Через широкі простори степових Провінцій, по-

за скалистими Горами й в онтарійській землі, слава та ім'я Колеґії св. Йосифа є підйомом духа та національним скарбом. Вихованки Колеґії св. Йосифа практикують навчання своєї інституції: є вірні Богу, державі й народові, з котрого вони походять.

Без огляду на посуху й депресію, без огляду на воєнні й повоєнні лихоліття, без огляду на успіхи й невдачі, без огляду на людську злобу й знеохочення Колеґія св. Йосифа робила свою працю: виховувала кадри наших релігійних і національних провідників і працівників. А це тому, що Бог благословив самопосвяту Братів Християнських Шкіл; благословив шляхотних родичів, що посилали тут своїх синів; благословив завзятих студентів, котрі прагнули доброго християнського виховання.

Колеґія св. Йосифа складається з кількох будинків: 1—головний будинок, з цегли на три поверхи й великою пивницею; 2—крило до головного будинка на два поверхи й пивницею; 3—два деревляні будинки прилучені до головного будинка, і 4—осібний будинок з цегли на три просторі салі. Ці всі будинки можуть помістили вигідно понад сто учнів. У будинках є гарна каплиця, просторі спальні, вигідні кляси, хемічно-фізична та столярська робітні, приватні кімнати, українська й англійська бібліотеки, просторі їдальні, купальні, авдиторія й кілька саль для спорту. При колеґії є гарний парк і кілько-акрова площа на сезонові ігри: футбал, бейзбал, софтбал, гакі й волейбал.

Студії в Колеґії св. Йосифа є ті самі, що в інших середніх школах, Гай Скулс, у провінції Саскачевану. Інспектор з Відділу Освіти щорічно відвідує колеґію, так як всі інші середні школи в провінції. Наука в колеґії обнимає всі степені Гай Скул, від 9-го до 12-го включно. Кожного року студенти пишуть державні іспити в колеґії. Студенти мають нагоду вчитися п'ять мов: української, англійської, французької, латинської й німецької. Покінчивши студії в Колеґії св. Йосифа студенти можуть іти до учительської Семінарії (Нормал Скул), або на університет, або до духовної Семінарії, або до промислової школи в котрій небудь провінції в Канаді. Колеґія має окремий привілей: її студенти можуть писати іспити наперед з кількох предметів вищого степення, а навіть з цілого степення. Так здібні студенти можуть покінчити чотирорічний курс науки за три роки.

Колеґія св. Йосифа є побудована для українських католицьких студентів цілої Канади, бо до тепер ще не маємо другої подібної школи в Канаді. В ній є все, чого тільки потрібно до науки, виховання й удержання студентів. Учні мешкаючи в Колеґії св. Йосифа мають цю особлившу вигоду, що їх приватні студії поза клясою є під наглядом учителів, тим чином вони скоро, без втрати часу, поступають. Години розривки є під проводом так, що студенти весело й корисно беруть участь у спорті, який грає важну ролю в їх життю. Велика українська й англійська бібліотеки є для услуг студентів. Студентське Літературне Товариство дає спеціяльну нагоду вироблятися в прилюднім бесідництві, дебатах й акторстві. Музика й спів займають важне місце в життю колеґії. У Колеґії св. Йосифа студенти остають під опікою батьківською, наглядом інтелігентним, дисципліною лагідною й рівночасно сильною кожної години через всі дні. Релігійний, здисциплінований і католицько-український дух пронизує, просякає ціле життя студентів Колеґії св. Йосифа й виховує здорове тілом, душею й умом шляхотне молоде покоління на кращу будучність.

Кромі англійських предметів приписаних Відділом Освіти, у Колеґії св. Йосифа студенти вчаться своєї релігії й українознавства, і то підчас шкільних годин. Релігії помагають вчити ОО. Редемп-

тористи. В році 1946-ім, за дозволом Відділу Освіти в Реджайні, Університет у Саскатуні прийняв українську мову, яко предмет у Гай Скул у двох українських католицьких виховавчих інституціях у Йорктоні—Колеґії св. Йосифа, під проводом Братів Християнських Шкіл, і Академії Пресв. Серця, під проводом Сестер Служебниць. Учні цих двох виховних інституцій, Колеґії св. Йосифа й Академії Пресв. Серця, є перші що мають дозвіл здавати іспити з української мови, котрий рахується за предмет для Університету в Саскатуні. Цего привілею немає жадна інша школа; цього здобутку не вистаралися жадні політичні чи національні організації. Це овоч дуже хосенної праці наших релігійних виховавчих сил. Для історії це треба пам'ятати.

Четвертого жовтня, 1920 року, почалася наука в Колеґії св. Йосифа. Між студентами були ученики зі Саскачевану, Манітоби й Онтеріо. Потім стали напливати дальші учні, і з роками майже кожна провінція Канади стала заступлена своїми учениками в колеґії. А навіть прибували ученики зі Сполучених Держав. За 32 роки існування Колеґії св. Йосифа тут було 2,563 студентів; де котрі по три-чотири місяці, а більшість по три-чотири роки. За 32 роки—201 вихованків Колеґії св. Йосифа продовжували свої студії й покінчили університет; 326 стали учителями; 24 посвятилися на службу Богові й народові—стали священиками; 20 вступили до різних релігійних згромаджень; 6 є лікарями; 4 дентистами; 12 інженірами; 6 стали професорами університетів; 5 адвокатами; 1 шкільним інспектором; 1 послом провінціональним; 7 політиків, офіційних кандидатів політичних партій; 47 займали й декотрі ще займають важні й впливові українські посади; 28 займали й декотрі ще займають важні й впливові англійські посади; 31 були й декотрі ще є офіцерами канадійської військової служби.

Всі прочі осталися по фармах, чи в містах і чесно працюють на життя. За дуже малим винятком, всі вони є віруючі й несхитні українці католики. Це є неоспірним доказом потреби й хосенности Колеґії св. Йосифа.

Кличем Колеґії св. Йосифа в Йорктоні, Саскачеван, є: **"Дайте нам чесних хлопців на три-чотири роки, а ми видамо вам чесних мужів."**

ПРАЦЯ ДІЄЦЕЗАЛЬНОЇ УПРАВИ УКЮ

ЗА 1951 РІК

ПЕРШИЙ дієцезальний заряд УКЮ був вибраний 9-го жовтня 1951 р. Управа складається з слідуючих членів:

Духовні Дорадники: Впр. о. С. Іваночко, ЧНІ.; Впр. о. В. А. Василишин.

Голова—Йоанна Щудлик
Заст. Гол.—Володимир Шарко
Секретарка—Оля Михалюк
Скарб.:—Наталка Пушкаренко
5-ий Член—Анна Шабаґа.

На першім засіданні УКЮ П-а Предсідателька попросила Їх Ексцеленцію Кир Андрея до слова. Їх Ексцеленція в першій мірі привитали всю молодь і пояснили яке велике завдання перебирає на себе наше молоде покоління, а тоді зложили нам найкращі побажання всіх успіхів, витревалости і активности в тім великім завданні, котре на нас є поставлене.

По тих щирих словах переданих до нас Їх Ексц. неначе проміння сонця вдарило на обличчя молоді і в них побачили ми нову заохоту до праці.

Почавши працю, нововибраний заряд на першому засіданні уложив плян праці на цілий рік.

Перший обіжник вислали, щоб обзнакомити відділи з новою екзекутивою. Відтак слідував квестіонар, щоб дістати інформацію про існуючі відділи і їх провід і працю.

Третий обіжник дав відділам суґестії, як обходити різдвяні свята і традиційні звичаї.

Отець Василишин, духовний дорадник УКЮ, вислали лист з просьбою, заохочуючи їх до праці.

ДІЄЦЕЗАЛЬНИЙ ЗАРЯД УКЮ

З початку Великого Посту заряд зійшовсь і приготовив обіжник на плян праці у Великодній час, а найбільше старалися поінформувати про обов'язок св. сповіді і реколекції, а особливо в часі Великого Посту.

Зараз по тім були вислані інформації щодо писання писанок.

Відтак слідував короткий лист желання на Великодні Свята.

До цего часу перепонів було багато, але ми віримо, що вже дуже скоро ми зможемо осягнути ту ціль, про котру ми так боримось.

Ціль Українського Католицького Юнацтва

Ціль нашого УКЮ є найкраща, яка може бути для нас тут у Канаді. Організація УКЮ поставила собі за ціль зорганізувати та сцентралізувати всю молодь Канади, та виховати ту молодь під оглядом релігійним, національним, та культурним на свідомих українців католиків Канади.

УКЮ може здобути ті цили, бож першою засадою і головною опі-

кункою УКЮ є українська католицька Церква, котра вже існує тисячі літ. Вона нам показує ту дорогу до гарнішого і більш вдоволяючого життя. Українська католицька Церква є Церква Христова, і коли ми працюємо для Церкви, то ми працюємо для слави Божої.

Організація УКЮ має за собою інші засоби до осягнення цілі, а саме праця на національнім, культурнім полі. Українська культура це є найкраща в світі, передана 45 міліоновим народом: мистецтво, література, малярство, народна творчість, танки та прекрасна пісня українського народу. Завданням кожного юнака і юначки є пізнати культурні вартости української нації, та працювати над їхнім розвитком. УКЮ має працювати над захованням народніх звичаїв, над продовженням церковнообрядової традиції.

Наша українська мова є дуже гарна і між слов'янськими мовами є перша; це наш найбільший скарб, що нам передала наша рідна ненька. Як сказав наш славний поет:

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має!

Тож любім свою рідну мову й говорім між собою тільки своїм рідним словом, а це є завданням кожного юнака і юначки.

Ми також повинні гордитися своєю піснею, бо в ній містяться найкращі слова, як також і мельодія, якої другі народи не мають; тільки замало ми уміємо її уцінити. Нашу пісню перебирають другі народи, щоб могли нею свою культуру прикрасити. Трудно собі уявити, як низько ми стоялиб, коли нам рідної пісні не сталоб. Рідна пісня в нас це наче зоря, що веде наш український нарід до мети, так на рідній землі, як і на еміґрації. Наша пісня відограла чи не найбільшу і найкращу ролю історії нашого життя, тож пам'ятай, українська молоде, ту мову плекати і прекрасну нашу пісню співати, як каже поет, "Без тебе пісне, серце в грудях трісне." Ми маємо за собою богату українську культуру, прекрасну мову, чудові традиції, милозвучні пісні та преславну історію. Треба лише щирої та невпинної праці, щоби ряди нашої організації скріпити. Треба любити нашу батьківщину, бо під цей мент вона безталанна. Так, ми мусимо любити свою батьківщину не тільки тому, що це наша батьківщина й Бог того вимагає, але також тому, що в цій хвилі вона терпить. Нам усім через то тяжко на душі. Україна йде шляхом Голгофти й мучеництва.

Плян Праці на Будуче

Перше на меті є посилити працю над зорганізуванням в кожній можливій місцевості відділ УКЮ, та придбанням йому членства, так щоби по цілій дієцезії злучити всю молодь під прапором УКЮ, а ті відділи, котрі вже існують, то будемо докладати усіх зусиль щоб скріпити їх працю, щоб вони могли стати дороговказом для других.

Найпершим завданням є подбати про церковний обов'язок і поширити Католицьку Акцію.

Користуватися українською мовою де лише є можливість. Зробити виступи з українською піснею і також обзнакомлення про історію, літературу та культуру свого народу. Бо дійсно видимо великий брак на цім полі.

Одержати сильніший зв'язок і співпрацю з зарядами відділів по провінції.

Поширити українську католицьку пресу а головно журнал Юнацтва.

Улаштувати карнавал, з якого дохід буде призначений на будову Виховного Інституту імени Митрополита Шептицького в Саскатуні.

Але пам'ятайте всі члени УКЮ, провід організації нічого не вдіє без своїх членів. Успіх організації полягає в кооперації членів і

заряду. Якщо члени виконують свої обов'язки, тоді нема сумніву про неуспіх, а певно буде рости в силі і процвитати як майовий цвіт.

З нагоди річниці заснування Українського Католицького Екзархату в Саскачевані, Дієцезальний Заряд УКЮ складає щирі побажання Їх Ексцеленції Кир Андреєві. Хай Всевишній Господь Благословить Вас, Владико, і нанарить Вас кріпким здоров'ям, щоб могли дальше працювати на Божу славу й добро українського народу!

Дієцезальна Управа УКЮ.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СТВОРЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЕКСАРХАТУ

САСКАЧЕВАНУ

свій щирий

ПРИВІТ

складає

Б. Л. КОРЧИНСЬКИЙ

Ліберальний Кандидат

виборчого округа Редбері

АКАДЕМІЯ ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ В ЙОРКТОНІ

ДНЯ 10-го січня, 1917 року, відносно до втворення Академії Пресв. Серця, що тоді звалась Інститут Пресв. Серця, бл. п. Преосвященний Никита Будка, в листі до Впр. Отців Редемптористів в Йорктоні написав ці пропам'ятні слова:

"Нам всім остає тягнути проценти з тої інституції. Ті проценти то наука дітей для Бога і людей Канади; добре виховання, наука загальна і рідної мови й пісні, це проценти, що на гроші обчислитися не дадуть.

Тепер остає лише користати зі школи, посилати дітей і дітям учитися, щоб цей великий вклад труду і гроша приніс якнайбільший хосен для наших дітей...

"Не спати нам, а з отвертими очима глядіти бистро на перід і не жалувати дітям науки, а на науку гроша. При всіх нагодах треба збирати лепти на сплачення довгу своєї рідної греко-католицької школи й бурси.

"Благослови Боже добрий початок на славу Твого імени, на користь нашої опущеної дітвори, для добра нашого народу і нової вітчини Канади."

Так наш давний Владика, в співпраці з Впр. Отцями Редемптористами, передусім при заохоченнях жертвенного бл. п. місіонаря Впр. Отця Делярого ЧНІ., глядячи в будучність українського народу Саскачевану й Канади, започаткував цю одиноку на цілу Канаду греко-католицьку дівочу інституцію, що вже продовж 35-и років вславилася своїми плодами християнського виховання української молоді—передусім дівчат.

Академія Пресв. Серця зачалася як рідна денна школа й заразом стала сиротинцем для сиріт, яких наші Сестри Служебниці Пресвятої Непорочної Діви Марії доглядали й виховували материнською любов'ю. З року на рік, з розвоєм денної школи, прибували щораз то старші діти, аж до осьмої кляси. Потім, коли деякі дівчата з фармів забажали продовжати свої науки в вищій школі, зайшла потреба Сестрам перетримувати на станції цих дівчат, що ходили до міської "гай скул," бо в Інституті ще не було досить Сестер-учительок, щоб вчити вищі кляси. Перебуваючи в Сестер, ці дівчата одержували від Сестер науки релігії й обичайности, що є важніше над всі науки.

Коли вже було більше Сестер-вчительок, в році 1934 отворили Сестри окрему клясу для дівчат 9-го й 10-го степеня, а рік пізніше зачали вчити й 11-ий степень науки. З браку Сестер було надто тяжко вчити й 12-ий степень. Однак, благородний вплив наших Сестер на душах цих дівчат так поділав, що вони, зглядно одна, не хотівши довше остатись під разячим її впливом світських учителів, просила, щоб тодішня Сестра-вчителька 9-ої, 10-ої й 11-ої кляси приняла її як ученицю 12-ої кляси. Інакше, казала, радше піде до дому, і не буде довше ходити до міської школи. Це було дуже тяжке домагання й так сильно перетяженій Сестрі. Але з огляду на добро цеї ж дівчини, жертвенна Сестра підприняласъ цьому обов'язкові й так втворено 12-ий степень науки.

Таким-то способом розпочалась вища школа в Інституті. Рік по році прибувало що-раз то більше дівчат-студенток аж коли, в році

1945, діти з низших кляс пішли до окремого будинку—а Інститут помістив в собі тільки дівчат до вищих кляс. Назву "Інститут Пресв. Серця" перемінено на "Академію Пресв. Серця."

Хто розуміє вартість доброго християнського виховання, хто вміє оцінити вартість обичайної, побожної дівчини, хто розуміє, яку важну ролю грає побожна, добра жінка й матір в родинному огнищі—та хто з далеким зором сильно-віруючої людини може поняти, яка величезна потреба католицьких священиків, монахів і монахинь існує між українським народом, з'уміє оцінити працю, яка велася й ведеться в Академії Пресв. Серця.

Академія Пресв. Серця це для українського народу огнище Божої Любови, з якого вийшли священики з поміж сиріт, много монахинь, норсів, вчителів і примірних дівчат, що працюють на ріжних становищах. Та ніхто не обчислить кілько примірних матерей, що вийшли з Академії, тепер виховує в своїх дітях будучих обичайних членів для нашої Церкви й нашого народу. Вже неодна мама, бувши колись в цій школі, посилає свою доню до Академії на краще образування. Навіть не-католики українські й чужі посилають своїх дівчат до Сестер на виховання. З таких не-католичок вже чотири приняло католицьку віру.

Проценти, про які бл. п. Преосвященний Будка предсказав, вже здійснилися й здійснюються на наших очах. Наші свідомі українці католики, що не жалували дітям науки в Академії, тепер в своїх дітях бачуть сто-процентовий приріст до тих жертв і праць, як також гроший, що вони доложили для виховання своїх доньок. Рівно ж, наша Церква й нарід в Канаді втішаються тим процентом що продовж 35 років приріс на таку суму, якої людськими силами не вдасться оцінити—бо найцінніше й найблагородніше добро, на яке здобувається Академія Пресв. Серця це добро й спасення душ на славу Божу—чого передусім шукали бл. п. Преосвященний Будка й Впр. Отці Редемптористи при установленню Академії Пресв. Серця—та чого також шукають в своїх працях Сестри Служебниці П.Н.Д.М.

Це короткий перегляд історії Академії Пресв. Серця. Однак, ця історія безконечна. Праця Сестер в цій установі піде вперед тільки через благословення Боже й опіку Пречистої Діви Марії, та з тою поміччю й заохотою, що прийде від нашої української католицької громади. "Не спати нам...", як сказав покійний Єпископ Будка, це наше гасло, якщо ми, як український, культурний нарід, бажаємо поступати вперед.

Академія Пресв. Серця, це діло що зачалося в Божому Серцю а скінчиться тільки тоді, коли Бог скаже, "Вже час перестав," а слава Божа з цего діла триватиме на віки.

С. Т.

Дивовижна Об'єктивність

о. МИХАЙЛО ОЛЕНЬЧУК

ТАКУ об'єктивність я знайшов в Ювілейній Книзі 25-ліття Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні, якої автором є адвокат Юліян Стечишин. Цієї "об'єктивности" є досить в українській спільноті, ми до неї привикли і я не звертавби уваги, якби вчений правник не говорив з цією об'єктивністю про українські греко-католицькі справи, українську греко-католицьку Церкву, та Преосвященного Єпископа Н. Будку. Занятися "об'єктивністю" п. Ю. Стечишина спонукує мене ще й ця обставина, що у Вступнім Слові (ст. 19) він заявляє, що "старався бути об'єктивним"... "щоби не стягнути на себе осуду односторонности"... Це вже свідчить про нечисту совість, бо такими заявами хоче вмовити в читача, що він об'єктивний і неодносторонний. Якби він був певний, що його праця не одностороння а об'єктивна, він лишивби осуд читачеві, не маючи ніяких побоювань. І без читання згаданої книжки можна сказати з певною дозою правди, що православний, а особливо такий як п. Стечишин, що має греко-католицьку метрику, не буде в стані здобутися на безсторонність й об'єктивність супроти своїх недавних співвизнавців, хіба аж його діти або внуки, які вже не будуть мали їді перших відступників. Зрештою браття Стечишині забагато тої їді не показували, як деякі інші. А ще є одно застереження, що до його об'єктивности і безсторонности. Цього ніхто не заперечить, що не тільки п. Ю. Стечишин але й кожний інший адвокат на всі способи старається в суді виказати свого клієнта невинність, хоч цей "невинний" мусів адвокатові наперед признатися, що він невинний, або трохи, або навіть вповні винний. Цим кермується він і супроти нас. Творці Інституту ім. П. Могили, православна Церква і всі не греко-католики це наче його вибілені клієнти, а українців греко-католиків, їхню Церкву, Преосв. єпископа Н. Будку поставив як прокуратор на лаву обжалованих, як винуватців. По черзі покажу, що вчений правник не є супроти нас безсторонний, а виявив дивовижну об'єктивність т. зн. майже ніяку об'єктивність.

II

Бути об'єктивним, можна також сказати бути справедливим—значить віддати кожному те, що йому належиться. Легко те сказати, але виконати не так легко. На 19 стор. своєї книжки п. Ю. Стечишин обіцює бути об'єктивним, а на стор. 24 вже ані сліду з тієї обітниці. Тут він говорить про різні школи для українських хлопців і подає світлини, між якими є українські студенти протестанти школи в Тулоні, Ман., 1913 р., але гробовою мовчанкою збуває українських студентів в Місіонарській Школі в Сифтоні, Ман. і не поміщує їх світлини, бо ця школа була під зарядом української греко-католицької Церкви, а на світлині між студентами є зненавиджений православними Преосв. єп. Н. Будка. Декого можна в неодній справі виправдати незнанням, але вчений правник мігби на мене нагні-

ватися, якби я намагався виправдувати його іґноранцією.

III

На 25 стор. ювілейної книги бачимо гарну і дуже виразну світлину "Учительської Конвенції в Винипеґу, 1907 р." В долішнім ряді —третій з ліва на право сидить найстатніший зі всіх, учитель п. Василь Запорожан. Але п. Ю. Стечишин дав йому прізвище В. Романюк. Чому?! Читачі зрозуміють, чому п. Ю. Стечишин не згадав учителя В. Запорожана, коли я скажу, хто то був уч. В. Запорожан. Василь Запорожан приїхав до Канади в 1898 р. 17-літним учнем зі села Синькова, повіт Заліщики, Зах. Україна. Спочатку працював у фармера, а зимою вів рідну школу в хаті п. В. Загари в околиці Стюартборн. Весною 1899 р. записався на студії в Манітоба Колеґії у Вінніпеґу і в 1902 р. зачав учителювати. Цією важкою працею займався безперервно 22 роки в Манітобі. Потім був власником крамниці в Ґилберт Плейнс, Ман., де минулого року умер.

Це був вірний син українського народу і української греко-католицької Церкви, одним з тих перших у нас, не дуже численних українських інтеліґентів, практикуючих католиків, що в неділі приходять до церкви у своїй місцевості, а коли нема богослужен-ня, то їдуть до найближчої церкви, де є богослуження, сповідаються, приймають св. Причастя і совісно виконують всі християнські обов'язки. Ніколи не зійшов з правдивої дороги, не дався заманити ні протестантам ні царославним ні найновішому православ'ю, якому почин дав п. Свистун. Інтриґантів, розбивачів національної і релігійної одности п'ятнував, а свою українську греко-католицьку Церкву на кожному кроці боронив і працював для її поширення і розбудови. Це могло бути причиною, що під його світлиною в православній ювілейній книзі не поставлено його прізвища, а якогось—Романюка.

IV

Уживати халіноплястії, направляти дещо скривлені уста, особливо такі, через які виходить лише таке, що нам некорисне, а правді тяжко перетиснутись, то не дуже вдячна праця, бо можна стягнути на себе з боку православних напасти, пашквілі, як я вже цього зазнав, але хтось це мусить виконати, тимбільше, що чимраз менше лишається тих, які знають недавнеминуле української спільноти в Канаді і можуть вказати на перекручування фактів, недоговорювання, напасти, неправду й інші способи, якими наші противники проти нас воювали і воюють. Тому я згодився написати про деякі справи порушені в Ювілейній Книзі Інст. ім. П. Могили, про які я, як очевидець, маю певні і точні інформації. Я завжди працював позитивно, другим не шкодив і цим писанням не маю найменшої інтенції шкодити в будьякий спосіб Інститутові або п. Ю. Стечишинові, ні іншим, а бажаю тільки виказати, що не все, що пише свідомо чи несвідомо противна сторона, є правдою або близьким до правди, хочу, щоби з трістя напастей, накидів, обвинувачень, підозрінь показалось світло, скристалізувалась правда, тай годиться, щоби врешті audiatur et altera pars, ми українці греко-католики сказали своє слово і нас вислухано.

V

Хоч я не намагаюся шукати ігли в стирті сіна, однак зверну увагу й на таке. Ювілейна Книга має двомовний титул: англійський і український. В англійськім подано, що книгу друкувала Українська Видавнича Спілка, а в українськім: з друкарні Українського Голосу. Кожний першзавсе вчений адвокат знає, що власником друкарні є чи була Українська Видавнича Спілка, а не Український Голос, бо ж на 26 стор. виразно видруковано в цій книзі "Український Голос" видала й видає Українська Видавнича Спілка. Ця спіл-

ка вже не видає "Український Голос." Щось сталося, Українська Видавнича Спілка, що довгий час видавала "Український Голос" нагло зникла, якби теля язиком злизало, а "Український Голос" тепер видає Трайдент Паблишінґ Ко. (Тризуб Видавнича Спілка). Тризуб це український гербовий знак, але ми ніколи і нігде не застерегли собі виключного права до тризуба. Тризуба уживають інші народи а навіть жиди; я на власні очі бачив в Ню Йорку Трайдент Паблишинґ Ко. Дехто непоінформований може подумати, що я накидаюся на "Український Голос." Борони Боже! Я тільки віддаю "Українському Голосові" хліб за хліб. Українська греко-католицька Церква вилишила слово "греко," яке їй надав австрійський цісар Йосип II. 28. липня 1774 р. Цього додатку ніколи не мала передтим ні українська католицька ні українська православна Церква. Тільки українська Автокефальна Православна Церква в Канаді, якої основником був п. Свистун, в 1929 р. викинула слово: Автокефальна а причепила собі слово "греко," щоби добути в Оттаві корпораційний акт. Василенко (здається Василь К.) плаче за тим "греко" в "Українськім Голосі" ч. 5, ст. 2 з 30 січня 1952 р. і каже що "українська греко-католицька Церква офіціяльно перестала існувати." Як людцям з "Українського Голосу" вільно було і несоромно викинути дороге і солодке слово "українська" з назви своєї видавничої спілки, то українці греко-католики можуть без найменшого викиду совісти відкинути австрійський додаток "греко". **Наша Церква тільки католицька, а обряд і національність тільки українські.**

VI

На стор. 38-40 п. Ю. Стечишин говорить про Бурсу ім. А. Коцка у Вінніпеґу, головно про збори членів бурси 3-го липня 1915 р., які відбулися в салі при Малій Церкві. Мала Церква це прокатедра св. Володимира і Ольги. Він цю справу представив невірно, хоч покликується на "Український Голос." "У. Г." представив збори в неправдивім світлі, щоб своїх однодумців вибілити, бо вони поступили недемократично і проти статуту бурси. Я тоді був парохом церкви св. Володимира і Ольги у Вінніпеґу, тому їхній нерозумний ганебний і шкідливий вчинок досіль заховався в моїй пам'яті. Не так то було, як п. Ю. Стечишин написав.

Ґрупа людей, однодумців п. Ю. Стечишина, вже тоді не належала до греко-католицької Церкви. Було їх мало, але були голосні і завжди старалися захопити заряд в кожній інституції. А робили це досить спритно. Перед головнішими чи річними зборами даної інституції вони вже мали лісту своїх людей як кандидатів на членів заряду, а щоби з більшости членів інституції мало хто дістався до заряду, вони ставили на той самий уряд кількох членів, які належали до більшости, тому голоси більшости розбивалися і більшість не могла вибрати свойого заряду. Однак 3-го липня 1915 р. більшість членів Бурси ім. А. Коцка вже не дала себе ошукувати і коли прийшли вибори заряду, то члени більшости поставили по одному на урядників бурси, а як хто з тієї ґрупи, про яку згадав, поставив члена більшости на той самий уряд, то він не приймав кандидатури. Цим разом підступ тієї ґрупи не вдався, до заряду Бурси ім. А. Коцка увійшли члени вибрані більшістю. Збори рішили не тримати бурси паперової надалі, але цю інституцію заінкорпорувати і поробити заходи, щоби отворити бурсу для студентів. Але меншість зробила крик, не хотіла по демократичному підчинитися волі більшости і працювати для загальної української справи. По зборах гарно і демократично переведених і закінчених ця мала ґрупка пішла вже пізноюніччю до Хлопанової Галі і там вибрали з членів своєї ґрупки за-

ряд бурси ім. А. Коцка, а щоби ударемнити працю і пляни правно і демократично вибраного заряду бурси ім. А. Коцка в салі прокатедри св. Володимира і Ольги, постановили зараз рано слідуючого дня внести аплікацію о чартер для бурси. І так зробили. Заряд демократично вибраний не засипляв справи, а сподіваючися інтриґи з боку противників вирішив також якнайскорше внести аплікацію. Але коли п. Т. Стефаник явився в провінціяльнім бюрі, урядник сказав, що вже якісь люди внесли таку саму аплікацію. Щоби цю справу полагодити, треба було вдаватись до суду і платити великі кошти, бо в Канаді судові процеси коштовні. Заряд пізнав, що ця ґрупка людей хоче, щоби бурса була в їхніх руках, без уваги на загальне українське добро і тому не шукав розв'язки справи судовою дорогою, а велика шкода, бо тоді можна було їм поломати ріжки і назавжди покласти кінець їхній кирині.

Хоч вони отворили бурсу, вона довго не існувала, студентів було мало і ті, що її в підступний спосіб інкорпорували і видерли з рук більшости членів, махнули рукою на бурсу ім. А. Коцка і дали їй загиритись на завжди.

Пізніше як не ті самі люди, то тих самих поглядів завели у Вінніпеґу філію Інституту ім. П. Могили. Також і вона трохи поживотіла і незабаром загинула, бо як пише п. Ю. Стечишин: "Літом Буряник продав дещо з меблів, а решту переслав до Саскатуну і так закінчилося існування філії Інституту у Винипеґу."

А деякі поступовці чи народовці чи православні не тільки асистували при вкладанню до гробу згаданих виховних інституцій, до яких вони не хотіли допустити більшости українців Вінніпеґу, греко-католиків, вони також асистували як управителі й директори на дуже сумних похоронах Збіжевої Спілки, в яку українські фармері, більшість греко-католики, вложили около сто тисяч долярів. Хоч вони виславляють себе патріотами, самістійними, поступовими, та мимо того Збіжева Спілка з тяжко запрацьованим майном українських фармерів поступила в безодню, з якої вороття нема. Якби ми українці греко-католики справили такі ганебні похорони, то православні (свистунівці, автокефальні і греко-православні) витикалиби це нам безупинно, як витикають нам дрібніші невдачі. Тут не зашкодить додати, що послідним управителем Збіжевої Спілки, о скільки мені відомо, був п. Свистун, основник автокефальної Церкви в Канаді. І вона поживотіла стільки, що й Збіжева Спілка і їй також зложили руки на грудях, бо в 1929 р. на її злишках показалася греко-православна Церква, тай ця дуже квола, бо на кожному з'їзді мусять її лікувати, одних архієпископів відправляти, а других "годити."

VII

Як я вже згадав п. Свистуна, то пригляньмося такій його заяві поміщеній в згаданій Ювілейній Книзі, стор. 152: "Якби нині прийшли сюди о. Крупа і еп. Будка, я викинувби їх." Такий висказ лицювавби форналеві в дворі, як заступникові предсідателя восьмого з'їзду уділовців і прихильників Інституту. Тоді неодин з присутніх на з'їзді подумав: "Якби безрога мала роги, то всіх людей поколОлаби." п. Свистуна стрінула кара. Хотівби виганяти епископа, тимчасом від того часу вже багато разів самого себе виганяв. І так вигнав себе зі школи в Етелберт, де був принципалом, вигнав себе з Рутенської Збіжевої Спілки, вигнав себе з посади ректора філії Інституту П. Могили (Ю. Кн. стор. 225: "його спосіб провадження Інституту в Винипеґу не був понад критику"), вигнав себе зі Союзу Українців Самостійників, з православної Церкви і з Українського Національного Об'єднання.

Преосвященний єпископ Н. Будка, 75-літній старець, досіль український патріот і мученик, кінчає своє цінне і нічим незаплямоване життя в большевицькій тюрмі, а п. Свистун є симпатиком Тов. Українських Канадійців, тобто большевиків, якщо ще не є членом.

VIII

Чи це об'єктивність чи радше намагання представити єпископа Н. Будку якнайбідніше, поміщуючи в Ювіл. Книзі світлину нововисвяченого священика Н. Будки, як світлину єпископа, а не як єпископа з ознаками єпископськими або в архієрейських ризах, як це ми всі в Канаді його знали. А як в друкарні, де друкували Ювіл. Книгу, не було такої, хоч повинна бути, то дуже легко можна було дістати в друкарні Фрі Пресс.

А що означає однобічне представлення арештування єпископа Н. Будки? Читаємо в Ювіл. Книзі, що Ю. Стечишин був тоді в околиці Гeффорду, а Сліпченко був перед місією, а більше не було нікого; що В. Свистун нічим не причинився до арештування єпископа, а С. В. Савчук заявив, що Інститут не мав нічого спільного з арештуванням єпископа. Такі загальні та широкі заяви нічого не опрокидують. Я хотівби, але не можу повірити, що це арештування не було пляноване. Воно було пляноване і добре упляноване. Свистун в листі до редактора "Канадійського Українця" називає це дурною аферою, але це вже було запізно; треба було, щоби відвічальні людці це передтим зрозуміли, що затівають велику дурницю. Кандидати на панів не мали охоти до цього братися, щоби не попсувати собі кар'єри, а фармерові багато не пошкодить, бо як один сказав: "Мене ніхто з хлопа не зкине." Плянували не в Геффорді, а деінде. Та ж Воробець приїхав аж з Вакав. Пощо?!

Єпископ Н. Будка часто відвідував ріжні околиці і багато чув та бачив і був свідомий, що плянова акція людців перенятих страшною ненавистю до української греко-католицької Церкви, а з осібна до його особи доведе до **забійства**, бо "в К. У." ч. 30 1918 р. написав: "Злоба людська, що переслідує нас безупину, додала нам до безчисленних колців нашої тернистої корони таке, що лише **забійством** може бути перевисшене." Він передбачував, що буде забійство-морд. І до цього дійшло 21. березня 1935, коли вже єпископа Н. Будки не було в Канаді. **Ст**епан Іляш, коваль з Ґудів, Саск., православний, перенятий вогнем ненависти, яку ширили новоправославні до греко-католицької Церкви і духовенства, прийшов до манастиря в Йорктоні, Саск. і постріляв двох священиків, з яких один помер на місці. Я не кажу, що вони хотіли, щоби Іляш це виконав, але нерозважна аґітація мала колись такою траґедією закінчитися.

Вбивник Іляш мав симпатиків і як читаємо в "Пропамятній Книзі" стор. 68 вони "порозсилали листи з погрозами смерти до наших священиків в Саскачевані і навіть Манітоби." Більше до цього пояснень не треба.

IX

З питомою собі "об'єктивністю" про яку вже була згадка багато разів, п. Ю. Стечишин ставить в "Ювіл. Книзі" перед очі всіх читачів помиї, які вилляв на єпископа Н. Будку п. В. Свистун, начеби те все єпископові належалося. За те про п. Свистуна згадує уважливо, а неприємностей, які п. Свистуна стрічали, не згадує, забуває, або винує за це єпископа Н. Будку. Бож з кожної майже сторінки його "Ювілейної Книги" виходить, що його ціллю є вибілювати п. Свистуна, зробити з нього героя, а єпископа Н. Будку судити й засудити. А так не повинно бути. Авторові такої книги повинна присвічувати правда, тимбільше що він повинен, якби хотів, нав-

читися дещо зі суду в Геффорді, Саск. Воробець, затемнений ненавистю до української греко-католицької Церкви, защепленою аґентами зі Саскатуну, українець, арештує єпископа Н. Будку, українця, князя української греко-католицької Церкви в Канаді, а суддя, анґлієць, протестант, вислухавши свідків, бачить, що не було найменшої підстави до арештування єпископа Н. Будки і тому його звільнив. Але саскатунські штубаки не перебирали в засобах, в напастях на нашу Церкву. Вони ще й сьогодні такі, деб вони не мешкали.

Які в п. Свистуна таланти і природні дарування, мені мало відомо, але знає він лляти помиї на невинних а йому немилих людей, як я це бачу з "Ювіл. Книги" написаної довголітним, невідступним його приятелем п. Ю. Стечишином. Які тільки є непарляментарні слова в українському словнику, він ужив в своїх некультурних накидах на єпископа Н. Будку, без уваги на його особу, гідність єпископа, провідника соток тисяч українців в Канаді. Ніхто з чужинців в такий зневажливий спосіб не говорив про українського католицького єпископа, хіба большевики й польські архипатріоти. А це, може й не все, помістив п. Ю. Стечишин, щоби зробити Свистуна "великим чоловіком," а на мою думку, це буде на вічну ганьбу тим, що так поводились.

Як довго в цей спосіб послугувався п. Свистун своїми устами, не знаю, але здається, як мені оповідали, аж до того часу, коли п. Мирослав Січинський замкнув їх йому, не кулею, як ґр. Потоцькому, але всетаки ефективно.

Булоби нетактом з моєї сторони, якби я хоч мимоходом не згадав про славослов'я і признання, які висказав п. Свистун для п. Ю. Стечишина, а об'єктивний п. Ю. Стечишин не забув вставити їх у відповідних місцях "Ювілейної Книги." Так має бути. Треба бути "об'єктивним," першзавсе супроти себе самого.

X

Ті, що віру називали кінськими окулярами, або організували православне братство в Саскатуні, заходили до українських греко-католицьких церков, а по богослуженню зачинали мітинґувати під церквою, бо вони приходили не на молитву, а кириню. Жадні культурні люди не мітинґують під церквою, тимбільше не зачинають кирині, але п. Свистун позволяв собі на такі промахи і тому в Саскатуні мусіли кликати поліцію, та він завчасу дав ногам знати, а в Альвені, Саск., прогнали його жінки яйцями і він заявив в пресі, що вже більше нігде не явиться. п. Свистун, п. М. Стечишин і багато таких інших радили людям пререзні речі, щоби тільки внести заколот в нашу Церкву.

Пише п. Ю. Стечишин, що єпископ Н. Будка і священики виступали проти Інст. ім. П. Могили. Це не виглядає на правду. Ці людці, що за будьщо зараз вносили скаргу до суду і жадали грошей, а як не було грошей, то зі смутком вдоволялись апольогією, булиби нераз потягнули до судової відвічальности єпископа або котрого зі священиків. А цього ніколи не було, бо єпископ завжди говорив лише про добре й релігійне виховання молоді і перестерігав перед небезпекою і вказував, де вона знаходиться і від кого походить. Єпископ Н. Будка сповняв совісно обов'язок і це зробить й мусить зробити кожний дбайливий єпископ, колиби знайшовся в таких обставинах. Де грозить небезпека для вірних, там єпископ має бути, хочби навіть з нараженням свого життя, інакше не бувби пастирем стада, до якого закрадаються вовки.

Ще за пам'яти п. Ю. Стечишина, на передпослідні соборі українська греко-православна Церква розкололася майже на дві половини через архієпископа Мстислава. Була небезпека, що одна половина вірних піднесеться проти тих, що вигнали арх. Мстислава. Тому вони почали зараз організувати

оборону у формі місій у великих містах Зах. Канади, а оголошення на цілу сторінку появилися в "У. Г." На оборонця визвали навіть пана Я. Арсенича, щоби своїм становищем судді рятував ситуацію.

Кожний має право боронитися, тільки українцям греко-католикам того права відмовляли, а нашу акцію оборонну п'ятнували як наступ на них.

XI

Великою колькою в боці нашим противникам була інкорпорація єпископська, "на яку мавби бути записаний Інститут, по думці єпископа Будки," як пише п. Ю. Стечишин. Він в цій справі наводить статтю свойого брата Михайла, студента прав, таку "мудру," що мудрішої не втявби найліпший корпораційний адвокат. Звичайно студентам здається, що вони мудріші від своїх професорів. І цей студент знайшов в корпорації греко-католицького єпископа дуже багато "серіозних та шкідливих параґрафів," але в 12 літ пізніше його власні однодумці, греко-православні, духовні й адвокати, може і він був між ними, завдали брехню його словам, бо коли в 1929 р. старалися о інкорпорацію української греко-православної Церкви в Канаді, то з 12 параґрафів греко-католицької єпископської корпорації єпископа Н. Будки втягнули безцеремонно і безсоромно у свою православну церковну інкорпорацію цілих 11 параґрафів, кілька майже дослівно, а решта всі дослівно, слово в слово. Тяжко подумати, що це можливе по тім всім, що вони нерозумного наговорили і написали про ту інкорпорацію, але воно дійсна правда. І так православні плюнули самі собі в лице.

Той "вчений" студент так закінчив свою статтю ("У. Г." ч. 40, 1917): "Український народе, суди, хто має рацію. Котрі корпорації лучші і певніші народові в Канаді." "Вчений" студент Мих. Стечишин, коли став дещо розумніший і ціла українська греко-православна Церква в Канаді в 1929 р. устами свого проводу сказала, що греко-католицька інкорпорація єпископа Н. Будки є не тільки ліпша, але найліпша і найпевніша українському народові в Канаді, бо з греко-католицької інкорпорації єпископа Н. Будки взяли до своєї інкорпорації всі параґрафи крім першого параґрафу, де є подана назва.

Писав також студент прав, Мих. Стечишин, що греко-католицька інкорпорація "не називаєся українською." Тоді, як корпорацію виробляли, урядово ми звалися русини і цю назву в 1912 р. мусілося приймити, бо інакше ніякої інкорпорації не булоби. Як п. Мих. Стечишин мав висісти з корабля в Канаді, то дістав іміґраційну картку з написом: рутінієн-русин, руський, гарно її сховав і поїхав на місце призначення. Після своєї рецепти він повинен був "руську картку" віддати і вернутися назад до старого краю. А він так не зробив.

Зрештою ті, що закладали православну Церкву, в 1916 р. заложили Збіжеву Спілку і зачартерували: Рутінієн Фармерс Елевейтор Ко. Тоді, коли нам казали зміняти те, що ще не можна було і за скоро зміняти, то вони "щирі" українці дають назву: Рутінієн, руська, свіжо заложеній Спілці. Гей, хлопці, чи була коли у вас яка розумна послідовність, справедливість і об'єктивність?!

А ще одно. Ось вже недавно, бо 13 квітня 1946 р. православні інкорпорували українську православну колегію св. Андрея у Вінніпеґу, Ман. і нема ніякої згадки, що це українська інституція, бо читаємо: No. 86. Bill, 1946. An act to incorporate "St. Andrew's College in Winnipeg." А "українська" де, ви крикливі гурра-патріоти?!

Може скажете: цьому винна **тринадцятка,** бо інкорпорацію видали 13 квітня?

Безупинне говорення, що єпископ Н. Будка хотів, щоби записали Інст. ім. П. Могили на єпископ-

ську корпорацію, це пусте торочення, бо він дуже багато разів заявляв, що він того не хоче і ніколи не хотів. А я тут зазначу, що він ніколи того не принявби, якби навіть йому це запропонували, беручи під увагу хаотизм і непостійність тих людей першзавсе п. Свистуна, який від того часу мандрував від одних до других аж опинився між українськими канадцями.

Бурса ім. митр. А. Шептицького в Ст. Боніфас, Ман. була скорше заснована, як бурса ім. П. Могили, але єпископ Н. Будка не тільки не жадав записання тоїж бурси на єпископську корпорацію, але порадив, щоби постаралися о свою власну корпорацію. Це ще один факт, що всеговорення противників одна брехня.

XII

П. Свистун як крайний демагог почав піддавати свої наклепи під "суд народа" і народ зачав поволі судити, першим вислідом того суду було замкнення філії Інституту ім. П. Могили у Вінніпеґу, а Інститут ім. Мих. Грушевського філія Інст. ім. П. Могили в Едмонтоні також перестав існувати. А найголоснішим виявом народнього суду над п. Свистуном була його кандидатура на домініяльного посла в окрузі Мекензі в Саскачевані, де він провалився, хоч "всі Могиляни з трьох провінцій уважали своїм обов'язком помогти йому в його виборчій кампанії і в дійсності дали йому гідну похвали поміч," як свідчить п. Ю. Стечишин. Суд народу говорить проречисто й рішуче.

XIII

Наші противники надихані галицьким радикалізмом, а тут сектанством, щоби греко-католикам киринити в релігійній, освітній та виховній праці, бунтували нарід проти Церкви і єпископа і взивали закладати "народні бурси." Спочатку вони не виявляли своєї краски, деколи заходили до церкви, але не робили знаку св. хреста, просили священиків на збори, а на перший з'їзд Бурси ім. П. Могили в Саскатуні запросили навіть єпископа Н. Будку, щоби здобути довіря українського греко-католицького загалу, а потім збирати без перешкоди пожертви. Один інтеліґент у Вінніпеґу, що знав їх всіх всебічно, радив єпископові не їхати на цей з'їзд, бо його хотять тільки використати для своїх цілей. Єпископ сказав, що обіцяв і тому мусить їхати. Не треба було довго чекати, шило вилізло з мішка. "У. Г." зачав писати, що вони "хочуть міряти свої інституції міркою національною, а не релігійною," а дальше, що "світської бурси треба, і якби ще не було, то треба б її створити ще нині."

А єпископ на з'їзді у своїй промові "поклав найбільше натиску на релігію і моральність" і цього тримався далі. Щоби таки на своїм поставити, почали боротьбу, не так щоби боронити Інститут ім. П. Могили, бо його з греко-католиків ніхто не валив, хіба внутрішні міжусобиці дирекції чи членів Інституту, але щоби валити греко-католицьку Церкву, звертаючи всю злість на голову тої ж Церкви єпископа Н. Будку.

Ті, що давніше бажали "народних бурс" і "мріяли інституції міркою національною, а не релігійною," тепер призабули цілком на народні бурси, вже свої інституції не міркою національною міряють, але релігійною і то багато в більшім ступені, як єпископ Н. Будка. Ці люди мають такі ще виховні інституції: Колеґія св. Андрея у Вінніпеґу, Інститут св. Івана в Едмонтоні і Інститут ім. П. Могили в Саскатуні. Котра з тих інституцій може мірятися міркою національною, котра з них є "народною" без домішки релігії. **Колеґія св. Андрея** у Вінніпеґу, а властиво Самуїл В. Савчук, священик, Мирослав Стечишин, редактор, Василь Кудрик, священик, Йосиф Богонос, с. працівник, І. Дмитрів,

священик, Андрій Павлик, бухгальтер, тоді, коли вже слово "український" є по цілому світі знане і приняте, встидалися це слово поставити в назві колеґії; ті, що єпископові Н. Буці на кожному кроці випоминали, що він в церковній корпорації ще перед першою світовою війною, коли загально вживали всі і всюди "руський" не вжив слова "український," вони вже по другій світовій війні в 1946 р. це дороге слово всім українцям, безсоромно опустили... Є Колеґія св. Андрея у Вінніпеґу, але чи вона скачменська чи українська, годі сказати, зате вона дуже релігійна, бо має виховувати духівництво. У Вінніпеґу **нема** "української Колеґії св. Андрея" а є "Колеґія св. Андрея."

Був колись в Едмонтоні Інститут ім. М. Грушевського з деякими слідами "народної бурси", але вже нема. На його місце появився Інститут св. Івана, а його майно записане на укр. гр. православну Церкву, якої інкорпорація має всі ті (одинадцять) страшні, широкі, загрозливі параґрафи Руської греко-католицької Корпорації єпископа Н. Будки. Деякі хиткі греко-католики пристали до православних, бо мали страх перед тими параґрафами, які їм їх пп. Свистун, М. Стечишин і інші вияснили на свій лад, не втікли від них, бо в православній Церкві далися злапати як в кліщі.

Була в Едмонтоні бурса "народна," під титулом історика і першого президента України Мих. Грушевського, а тепер є бурса церковна і то дуже стисло зв'язана з Церквою, тай ще до того викинули славного українського історика й президента, а на те місце поставили св. Івана.

Ах, як то вони широко розвели своє "народовство" і "національну мірку"—аж до маленького нічого.

Яка доля стріне Інститут ім. П. Могили в Саскатуні, покаже недалека майбутність. Зрештою Саскачеван і Саскатун перестали бути центром православ'я. В найліпшім випадку там може відбутися з'їзд з уваги на осередне положення. Там, де п. Свистун вихвалювався викидати о. Крупу і єпископа Н. Будку з галі чи з бурси, пишається величава українська католицька Катедра, 200 тисяч долярів вартости Виховний Інститут ім. митр. А. Шептицького, українська католицька дієцезія Саскачевану і український католицький єпископ, а це все в першій мірі завдяки ревній і безбоязній праці Преосвященного Єпископа Н. Будки, який боронив і оборонив своє стадо перед хижими вовками. Сам особисто потерпів, але українська католицька Церква перемогла.

XIV

На цьому кінчаю, бо на кількох сторінках всего змістити не можливо. Я старався виказати вкоротці односторонність в "Ювілейній Книзі 25-ліття Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні." Жалію, що не можу написати "Українського Інституту," бо автор цієї книги, п. Ю. Стечишин не вважав за відповідне цього помістити. На головній сторінці читаємо тільки таке: Ювілейна Книга 25-ліття Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні. Видано заходами і коштами Інституту, в друкарні Українського Голосу—Винипеґ, Канада, 1945. Не дуже треба було старатися виказувати односторонність, бо майже з кожної сторінки скалить зуби не тільки односторонність, але й неприхильне, як не крайнє вороже наставлення супроти української греко-католицької церкви, Преосвященного Єпископа Н. Будки і всіх нас. З уваги на це моєю ціллю не було кого образити або понизити, комусь або якійсь справі пошкодити; я бажав тільки справи порушені в згаданій книзі належно насвітлити і поставити перед очі шановних читачів великі кривди нам заподіяні. А якщо я мимо найліпшої волі ненароком спричинив кому яку прикрість, заздалегідь прохаю вибачення.

GREETINGS

to

Ukrainian Catholic Diocese

of Saskatchewan

on the occasion of its

First Anniversary

ПРАЦЯ У ВІДДІЛІ ЛУКЖ

ПРИ КАТЕДРІ СВ. ЮРІЯ В САСКАТУНІ

ОДИН рік минає від хвилі, коли то наша провінція Саскачеван, зістала окремою дієцезією, а її Єпископом став Їх Ексцеленція Кир Андрей Роборецький.

Заки приступимо до обговорення праці нашого Відділу в цьому власне році, належиться направду велике признання нашому Відділові, за всі попередні роки праці, аж до хвилі так важної події в нашій парохії, як створення Ексархату. На самому вступі належить підчеркнути, що з моментом, коли то наша парохіяльна церква стала катедрою, праці у Відділові збільшилось і Відділ почав себе живіше проявляти.

Наш Відділ начислює тепер 80 членок, які, можна сказати, з однаковим запалом працюють, та докладають багато зусиль, щоби якнайкраще вив'язатися зі своїх обов'язків.

Головою Відділу є, вже другий рік, п. М. Григоряк, яка проявляє велику активність у всіх ділянках праці нашого Відділу.

Відомо всім, що наша парохія розпочала малювання церкви, та в останньому часі збудувала гарну резиденцію для своїх священиків. Це все потягнуло за собою великі видатки. Наш Відділ старався улаштовувати всякого рода імпрези, щоби в той спосіб здобути гроші, які бодай частинно покрили б затягнені зобов'язання. Чайні приняття, часто уряджувані бінґа, карнавали, вистави — це все були ці середники, які збільшували нашу касу.

Крім цього Відділ наш веде культурно-освітну працю. Саме в липні м. р., відбулося гарне святочне зібрання в честь Княгині Ольги, патронки нашої організації. Дуже гарне вступне слово мав о. Ю. Габрусевич, духовний провідник нашого Відділу. По вступнім слові, п. Анна Баран виголосила направду знаменито опрацьований реферат про Княгиню Ольгу.

В жовтні, з нагоди Дієцезального з'їзду БУК., ЛУКЖ., і УКЮ., Відділ наш устроїв виставу українського народнього мистецтва. Вистава знайшла широкий відгомін не лише серед українців, але й серед чужинців.

Не можна теж не згадати Свят-вечора, що його наш Відділ так гарно приготовив. Вміло прибрані столи, куття та інші святочні страви, робили дійсно враження Свят-вечора. Поверх 300 осіб взяло участь в цій святочній вечері. Вечір пройшов в прекрасному настрою. Гарне враження полишив по собі реферат, що його відчитала п. А. Баран, на тему: "Різдвяні звичаї на Україні."

В часі йорданських свят, членки Відділу відвідали українське громадянство зі щедрівкою.

На окрему увагу заслуговує Курс вишивок, що його започаткував наш Відділ дня 21-го лютого ц.р. На тему конечности плекання українського народнього мистецтва, говорила п. О. Волчук, яка й сама провадить цей курс. На курс учащає около 50 жінок і дівчат.

Наш Відділ веде рівнож співпрацю з іншими організаціями, має своїх представниць в місцевому жіночому К.У.К. І так під фірмою Жіночого К.У.К. відсвяткували ми спільно з іншими організаціями 100-ліття народин Н.

ЧЛЕНИ ЛІҐИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЖІНОЦТВА В САСКАТУНІ, САСК.
Посередині сидить Духовний Провідник, Всеч. о. Ю. Габрусевич.

Кобринської, улаштували чайне приняття, з якого дохід призначено на закуп українських книжок до бібліотик місцевих шпиталів. Дохід з останньо улаштованого чайного приняття передано на акцію боротьби з раком.

Заходом нашого Відділу, відбулося дня 25 березня ц.р., в авдиторії "Гадсон Бей," чайне принят-тя, вистава укр. нар. мистецтва, продажа домашнього печива та писанок. Дохід призначено для дітей калік (поліо). Дня 27 квітня ц.р. Відділ наш улаштував спільне "Свячене." Гарно був застелений та прибраний великий стіл, прикрашений писанками, написаними нашими членкинями. При цій нагоді були виголошені слідуючі реферати: "Дещо про Великодний піст" — п. Чепига, "Писанки"— п. М. Малко, "Великдень", спомин зі села Оліева-Королівка, — п. С. Волчук. "Гагілки" —п. А. Баран. Дохід зі "Свяченого" призначено на закуп нового фелона.

Не забуває наш Відділ рівнож і за хворих по шпиталях. Їх відвідують членкині кожного місяця, а підчас Різдва і Великодня несуть хворим святочні побажання та скромні подарунки.

Гарним успіхом увінчалися дві вистави під наголовком: "Нема в світі правди" і "Як кум кума лічив," які приготовила п. Чепига за участю членок Відділу.

Членкині Відділу почали тепер вишивати фелон і два стихарі для нашої катедри.

Ось короткий огляд праці нашого Відділу за минулий рік. Праці наші членкині не бояться, співпрацюють усі разом а це є запорукою дальшого розвою нашого Відділу. Всім їм—Щасть Боже!

ЗАРЯД КУЛЬТУРНО-АМАТОРСЬКОГО-СПІВАЦЬКОГО ГУРТКА
Сидять, зліва на право: Петро Сірко, пані Чепига, пані А. Щудлик, панна А. Шабаґа і Ф. Орищак. Стоять: Петро Кулишір, В. Шарко, В. Ковалюк і І. Щудлик.

ДІЯЛЬНІСТЬ АМАТОРСЬКО—СПІВАЦЬКОГО ГУРТКА

ПРИ КАТЕДРІ СВ. ЮРІЯ В САСКАТУНІ

ОСТАННІЙ, пам'ятний рік так для Саскачевану як і зокрема для Саскатуну, позначився активністю нашого Гуртка.

Два хори—церковний під диригентурою п. П. Матвійчука, й світський під диригентурою п. В. Гнатюка брали участь у всіх церковних і світських торжествах, звеличуючи їх гарним співом.

В цих хорах співають так старші як і молодь тут вже уроджена, а також новоприбулі, що дорожать своєю Церквою, зокрема молоді мущини є направду великою силою у хорах.

Наш гурток ставив щомісяця, а й частіше вистави побутових п'єс, що тішилися численними глядачами та приносили парохії доволі великі фінансові прибутки.

Щотижня відбувалося читання газет і книжок і також перегляди преси. Влаштовано кілька відчитів на наукові теми, виставку преси з відповідним відчитом. Слід підчеркнути, що зимовими місяцями відбувся курс українознавства, який вів п. др. Гроджіцький, новоприбулий україніст, що зараз працює при саскатунському університеті.

ПАРОХІЯЛЬНИЙ ЗАРЯД КАТЕДРИ СВ. ЮРІЯ В САСКАТУНІ, НА РІК 1952.
Сидять, зліва на право: Д. Музика, конт.; П. Кулишір, Гол.; І. Щудлик, касієр. Стоять: Ф. Орищак, кон.; М. Стадник, сек. фін.; і Р. Сава, Сек. рек.

Ще один рік важливої праці поза нами. Є надія, що майбутність

ХОР КАТЕДРИ СВ. ЮРІЯ В САСКАТУНІ

буде ще краща, бо щораз більше співаків і аматорів переконуватиметься, що працювати в нашому гуртковій—приємно та корисно — так для особистого вироблення співаків і аматорів як і для нашої парохії й Церкви.

К. і С.

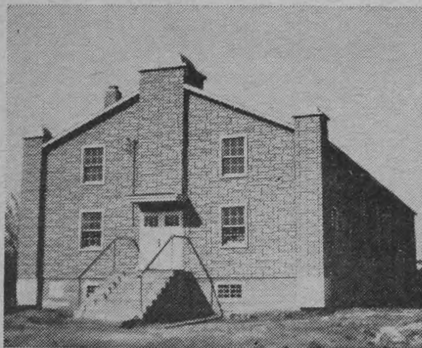
ОСНОВНИКИ І ПІОНЕРИ ПАРОХІЇ СВ. ЮРІЯ В САСКАТУНІ
Сидять, зліва на право: М. Ковбель, Ф. Коновальчук, Г. Шульган, Я. Мельник, С. Кушнєрик і Ів. Ковбель. Стоять, зліва на право: Д. Данилишин, Д. Хоботюк, Ів. Кулішир, Ів. Кмєць, Ів. Каленєвіч, і Гр. Романів.

ОКРУГ ЙОРКТОН, САСК.

НОВІ ЗДОБУТКИ:

ПАРОХІЯЛЬНИЙ ДІМ У ЙОРКТОНІ, САСК.

НА розі вулиць Онтаріо й Дарлинґтон стоїть нова парохіяльна домівка величини 100x36, один бльок на полудне від церкви. Стоїть на рівній площі, де

Парохіяльний Дім в Йорктоні

колись була стара заля. Головний будівничий був п. М. Гузяк з Йорктону.

З надвору викінчена штучним каменем. На переді має три вежі. В середині сцена з гарною куртиною, кухня, буфет і місце на площі. Долівка дуже гарно вигладжена. Під долівкою повний сутерен. Будова ще не скінчена.

У залі відбуваються реґулярно представлення, концерти, прийняття і висвітлюються фільми. При Домі гуртуються активні товариства.

ЦЕРКВА УСПЕННЯ МАТЕРІ БОЖОЇ У БІВЕРДЕЙЛ

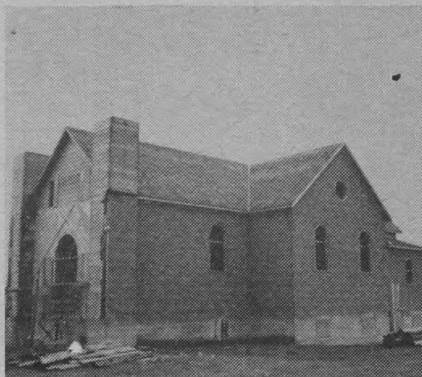
Шість миль на полудне від містечка Джедбурґ стоїть нова церква Успення Матері Божої. Стару церковцю розібрали а богослуження тимчасово відправляються в Народному Домі.

Під новою церквою фундамент має форму хреста величини 64x44. Будова церкви йде вперед під проводом будівничого п. Гр. Шалая з Ґудів, Саск. В літі вже відправлялись в ній богослуження. Обслугують її ОО. Редемптористи з Йорктону.

ЦЕРКВА СВ. ПОКРОВИ У ВИЛОВБРУК, САСК.

Чотирнадцять миль на захід від Йорктону знаходиться містечко Виловбрук. Мешкають в ньому переважно українці. В 1951 р. почалася тут будова нової україн-

Церква св. Покрови у Виловбрук, Саск.

ської католицької церкви. Стоїть вона на гарному місці при гостинці 10. Головний будівничий є п. Теодор Бучко з Айтуни, Саск. Церква побудована на цементованому фундаменті у формі хреста розміру 62x44 стіп. Парохія числить около 50 родин.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СТВОРЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЕКСАРХАТУ

САСКАЧЕВАНУ

свій щирий

ПРИВІТ

складає

ПАРОХІЯ СВ. ЮРІЯ

— і —

ЗАРЯД ЛУКЖ

Мелвіл, Саск.

Від 1941 року обслугують цю парохію ОО. Редемптористи з Йорктону. Раз на місяць відправляється Служба Божа. В літі Пр. СС. Служебниці провадять катехизацію дітей.

ЦЕРКВА ПРЕСВ. ТРОЙЦІ В ТАФНЕЛ, САСК.

Першу церкву збудовано тут 1924 р. коштом $720.00. Це був деревяний будинок з малою банею, півтретя милі від міста.

1951 року закуплено будинок Злученої Церкви в Фом Лейку за $3,000.00 й перевезено його до містечка Тафнел. Стоїть на рівній площі у гарному місці. Величина будинку 50x28. В середині гарно помальована. За престолом гарний образ Пресвятої Тройці.

Від 1941 р. святкують тут за новим стилем. Парохію обслугують ОО. Редемптористи з Йорктону.

МІСІЙНА СТАНИЦЯ В МІСТЕЧКУ ШІГО, САСК.

Духовну обслугу дають тут ОО. Редемптористи з Йорктону. Богослуження відбуваються покищо в латинській церкві.

ЦЕРКВА СВ. ПОРКОВИ В ВАЙТСЕНД, САСК.

Десять і пів милі на північний схід від містечка Спрінґсайд стоїть гарно помальована церква св. Покрови на триакровій площі.

В середині церква дуже мило розмальована. В зимі огріта форнесом, що коштував $900.00. За старанням Сестриць, закуплено лавки, павук, і світло до церкви.

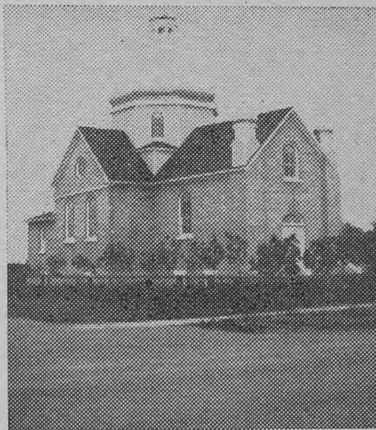
Біля церкви стоїть новий парохіяльний дім, 24x80, який закуплено з йорктонського летовища й викінчено за $3,000.00. Мають тут також гарну стайню на коні, величини 26x100. В парохіяльному домі відбуваються концерти, відчити, представлення й забави.

Членів парохії є около 80 родин. Що літа Пр. Сестри Служебниці провадять літну катехизацію, до якої учащає около 90 дітей. При парохії існує Апостольство Молитви, Сестриці і Українське Католицьке Юнацтво.

ЦЕРКВА СВ. ЮРІЯ В МЕЛВИЛ, САСК.

При головній кан. нац. залізниці стоїть гарне місто Мелвил. Знаходиться тут не велика, за те активна українська католицька парохія під покровом св. Великомученика Юрія.

В східній частині міста стоїть гарна мурована церква. В середині вона гарно викінчена й має

Церква св. Юрія в Мелвіл, Саск.

всі потрібні речі до богослуження.

Через вулицю напроти церкви стоїть Дім Просвіти. Знадвору вибитий наслідуванням цегли, в середині гарно викінчений. Є сцена з гарною ґардеробою, чистенька кухня, й буфет.

При парохії гуртуються активні товариства, які що тижня справляють бінґо, забави, тощо. З тих доходів закуплено форнес під церкву, помальовано в середині церкву, побудовано кухню при домі Просвіти і викінчено його знадвору й середини. Тепер складають гроші на нові лавки до церкви й церковний дзвін.

В церковному заряді на 1952 рік є слідуючі:

п. Захарій Гудій—заступ. голови

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СТВОРЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЕКСАРХАТУ

САСКАЧЕВАНУ

свій щирий

ПРИВІТ

складає

А. М. КІНДРЕД

Ліберальний Кандидат

виборчого округа Йорктон

п. Іван Пінь—секретар
п. Максим Матвій—касієр

В жіночому заряді знаходяться зараз:
пані З. Гудій—голова
пані М. Слуґоцька—секретарка
пані А. Стойко—касієрка

БАРВАС, САСК.

В 1940 р. ОО. Редемптористи з Йорктону зачали організувати наших людей в околицях Барвас і Салтковтс. На початку Отці правили богослуження по хатах. В р. 1949 п. Вас. Олійник подарував 4½ акрову площу під церкву. Тодішний парох, Пр. о. В. Ґлют, ЧНІ., старався разом з парохіянами збудувати церкву, але тимчасом трапилося, що на йорктонському летнищі був на продаж будинок величини 24x40. Цей будинок уживано для помешкання летунів підчас війни. Користаючи з нагоди парохіяни купили той будинок за $1200.00 й вживають його як Народній Дім і в ньому відправляється тимчасово богослуження.

Основниками парохії стали п. М. Олійник, Ю. Бик, П. Новак, О. Добко, Ів. Добко, А. Яремко, В. Олійник, М. Савків, М. Сивий, Ст. Новіцький, О. Новіцький, і Ст. Савків.

Парохіяни, яких є тільки 13 родин, мають надію збудувати нову церкву в короткій майбутності.

ЦЕРКВА СВ. АП. ПЕТРА і ПАВЛА В ВРОКСТОН МІСТІ

Як їдеться гостинцем на північ до Кемсеку, можна бачити нову гарно побудовану церкву в містечку Врокстон. Церква стоїть зараз побіч гостинця на рівній площі.

В 1948 р. зорганізовано тут парохію. Основниками парохії були: п. В. Крочак, Ів. М. Дербовка, В. Дербовка, Ник. Дербовка, Мих. Луцькій, В. Мартинюк.

В липні 1949 започатковано будову нової церкви. Головний будівничий є п. Григорій Шалай з Ґудів, Саск. Церква побудована у формі хреста, розміру 70x48. Має з переду дві малі бані, а на середині одну велику баню. З надвору вибита наслідуванням цегли сірої краски. Коштує до тепер $37,000.00. Довгу нема, але ще не викінчена. Є вже найконечніші потрібні речі до богослуження. Парохіяни, яких є 30 родин, стараються набути всі потрібні речі.

Дня 2 вересня 1951 року Їх Ексцеленція Кир Андрей Роборецький посвятив угольний камінь. Під церквою є повний бейсмент. Два й пів акрова площа під церквою заінкорпорована. Цвинтар є 3 милі на північ від міста, коло церкви св. Володимира й Ольги.

ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА Й ОЛЬГИ У ВРОКСТОН, Фарми

Милю й пів на північ від містечка Врокстону, стоїть одна з найстарших українських церков у йорктонському окрузі.

Церква побудована ще 1909 р. Покійний Митрополит Андрей Шептицький відвідав цю церкву 1910 р. В році 1913 Преосв. Н. Будка посвятив її. Останніми часами поправили цю стареньку церкву. Здіймили з гори вежу, а натомість дали дві малі вежі з переду. Відтак її гарно помалювали знадвору. При церкві є дзвіниця й цвинтар з північного боку.

ЦЕРКВА УСПЕННЯ МАТЕРІ БОЖОЇ В КАЛДЕР, САСК.

На початку ОО. Редемптористи правили богослуження у маленькій каплиці. В р. 1911 збудовано нову гарну церкву на фармі Ст. Андруняка.

Церква деревляна з вежою й банею на переді. В середині дуже чиста й ясна. Була вже кілька раців мальована й навіть цього року малював її Дм. Гузяк з Йорктону.

ЦЕРКВА СВ. ЙОСАФАТА В СТОРНОВЕЙ, САСК.

Початки були трудні. Стара церква, збудована ще 1906 р. була знищена грібом. Було около 500 осіб, що ніколи до церкви не йшли, бо не могли поміститися.

В році 1942, під проводом Николи Завади, зробився рух побудувати нову церкву три милі на полудневий схід від містечка Сторновей. Основниками цієї нової церкви були Никола Завада, Петро Добровський, Іван Ковалишин, Михаїл Мисько, Матвій Сеніч, Яків Храпливий, Ясько Біґановський, Михаїл Ковалишин, Михаїл Завада й Михаїл Стих. Вони під проводом майстра п. Григорія Шалая пожертвували свою працю добровільно й церкву побудували з двома вежами вартости $12,000. Знадвору вибита наслідуванням цегли, а в середині є повний бейсмент.

В році 1944 Пр. о. Дм. Гаврилюк ЧНІ., поблагословив церкву, а Преосв. Кир Андрей Роборецький торжественно її посвятив 1949 р. В церкві є всі потрібні речі. Членів 20 родин. Дзвіниця стара перетягнена з старої церкви. Є нова стайня. Чотири акрова площа обгороджена дротом з білими й зеленими коликами. Довкола обсаджена соснами. Всьо заінкорпороване й нема довгу.

ЦЕРКВА ПРЕОБРАЖЕННЯ Г.Н.І.Х., НА ДНІПРІ, САСК.

Дев'ять миль на північ від містечка Райн, знаходиться чисто українське населення. Колись ця околиця називалася "Постап", а тепер називається Дніпро.

Є тут гарна церква, яку збуду-

вав бл. п. М. Тихоліз в 1931 р. В рр. 1935-36 малював її п. П. Заболотний з Канори, Саск. В 1949 другий раз малоьвано робітниками з Мекейз Пейнт Шоп, Йорктон. При церкві є дзвіниця й цвинтар.

В 1939 побудовано гарний церковний дім недалеко церкви. Є також велика стайня на коні. Площа обсаджена деревами.

З цієї кольонії походять п'ять Сестер Служебниць і один священик Редемпторист.

ЦЕРКВА СВ. ДУХА В ПАРКЕРВЮ, САСК.

Церква стоїть на північно-західнім розі містечка на дво-акровій площі. Побудована 1941-42 року. Членів парохії 20.

Основниками парохії були: Пр. о. Дм. Гаврилюк, ЧНІ., Дм. Стан, Ів. Вовк, Ів. Литвин, П. Жучкан, Ів. і Ст. Библів, Ів. Цюпик, Т. Чуцяк, Ст. Приймак, Ів. і Ол. Родич, Й. Вінніцький, С. Отченаш, О. Галушка, А. Дорошенко, М. Яцишин, Н. Антонишин, П. Головка.

За старанням Сестриць, церковцю гарно помальовано знадвору й середини. Раз на місяць є тут відправа. Недавно тому спровадили великий церковний дзвін.

Парохіяни з о. С. І. Шавлем, ЧНІ., при церкві св. Петра й Павла, Джедбурґ, Саск.

ПАРОХІЯ СВ. ПЕТРА Й ПАВЛА В ДЖЕДБУРҐ, САСК.

Многі парохіяни, що належали давніш до церкви в Бівердейл, Саск., зчасом що-раз то більше переносилися до містечка Джедбурґ. Тому-то 1940 року Пр. о. Р. Хом'як, ЧНІ. зачав тут організувати парохію. З початку богослуження відбувалися в хаті, опісля в закупленім будинку—крамниці, а по його продажі в міській залі. В тім часі п. Семен Застрижний дарував 1½ акра землі для церкви. Зорганізовано заряд та зачали збирати гроші на будову церкви.

Року 1947 будівничий п. Шалай зачав будувати церкву на вигляд хреста, величини 40x60, з трьома малими банями на переді та повною залею під церквою. До року 1949 викінчено на зовні, а 1951 і з початку 1952 в середині. Церква має тепер вартість $15,000. З початку членів не було багато. Однак що року їхнє число росло, так що тепер є 32 члени.

При церкві є Товариство Укр. Катол. Жінок св. Ольги з 25 членами; УКЮ з 24 членами та рідна школа. В парохії гарна співпраця, парохіяни жертвенні. Жіноче Товариство та УКЮ дівчата справили для церкви многі речі як стихарі, великі й малі обруси, ілитони, ручники до чаші, рук і т.д. А поодинокі парохіяни офірували Євангелію, електричний павук, чашу, дарохранительницю, монстранцію, фелони, плащаницю, хоругви, ліхтарі, процесійний образ, храмовий образ, дзвін, тощо, все вратости $2000.

Цього року на Празник св. Петра й Павла відбудеться єпископська візитація та посвячення угольного каменя. Поволі Джедбурґ стає міцним осередком релігійно-культурного життя українців католиків.

ОТЦІ РЕДЕМПТОРИСТИ—ДУХОВНІ ПІОНЕРИ КАНАДИ

ЧИ ДІЙСНО Отці Редемптористи — Піонери Українського Католицького Народу в Канаді? Так. —Бо

ОО. Редемптористи були між першими священиками, які зайнялися релігійною долею українців католиків в Канаді, вже від 1899 року. —Бо

ОО. Редемптористи зорганізували в округах Йорктону, Канори, Айтуни понад 40 церковних а з тим і громадських осередків, а в Манітобі обслуговували понад 30 колоній. —Бо

ОО. Редемптористи мали честь пожертвувати для добра Українського Народу в Канаді кров двох своїх ревних синів, пролиту в завдаток кращого розвитку нашої св. Віри й Церкви. —Бо

ОО. Редемптористи здвигнули 1914 р. в Середній Канаді, в Йорктоні прекрасну муровану першу Святиню в чисто византійському стилі, а при тій святині монастир-твердиню для правдивої Віри Українців Католиків, де-то 1914 р. відбувся під проводом першого українського Єпископа перший Собор укр. катол. Єпархії в Канаді. —Бо

ОО. Редемптористи виховали при своїй Церкві й монастирі ряд священиків-монахів та інтеліґентів, які присвячують свої сили для добра Українського Катол. Народу в Канаді. —Бо

ОО. Редемптористи причинилися также немало до здвигнення двох Середніх шкіл близько своєї святині й монастиря, Академії для Дівчат під проводом Сестер Служебниць та Колегії для Юнаків під проводом Братів Християнських Шкіл. А своїм моральним і релігійним впливом до виховання в тих наших школах ряду свідомих, ідейних українських жінок, мужчин, а між ними гарної горстки монахинь, священиків. —Бо

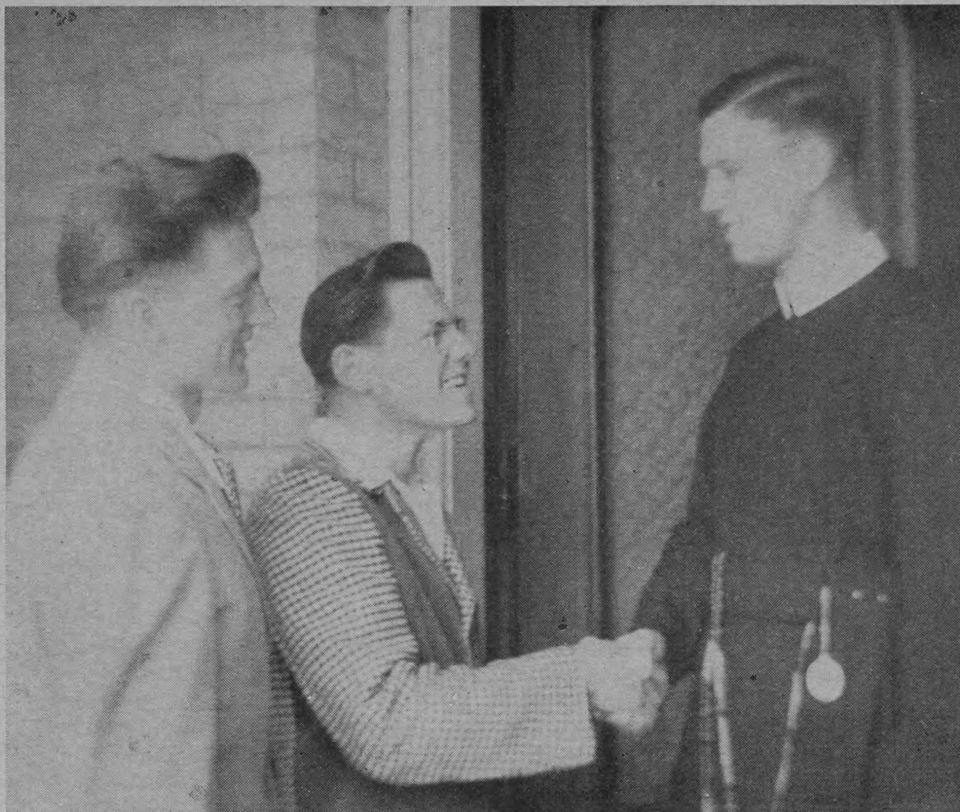
ОО. Редемптористи причиню-ються при помочі душпастирської праці, місій, реколекцій до поширювання християнського - католицького життя посеред нашого народу в Канаді. —Бо

ОО. Редемптористи причиню-ються вже ряд років при помочі друкованого Слова в Голосі Спасителя, в Календарі-Альманаху, в цілому ряді книжок, і книжочок релігійного змісту до поглиблювання й закріплювання християнського-католицького життя серед нашого Народу в Канаді. —Бо

ОО. Редемптористи багато причинилися своїми заходами в Римі до створення першої розлогої української католицької Єпархії в Канаді, незалежної від латинських вже існуючих дієцезій з осідком у Вінніпеґу, та до назначення першого українського католицького Єпископа-Ординарія для наших вірних в Канаді, безпосередньо залежного від Св. Столиці в Римі, в особі Кир Никити Будки, який вважав за свій обов'язок прилюдно називати одного із тих Отців-Піонерів б а т ь к о м українського Єпископа в Канаді. —Бо

ОО. Редемптористи причиню-ються протягом 50 років своєї апостольської праці до ширення й скріплення Української Катол. Церкви в Канаді, яка-то Церква удостоїлася помноження своїх Єпархій, своїх Владик - Єпископів. —Бо

ОО. Редемптористи пожертвували з волі Св. Столиці одного визначного сина свого Чину, в особі Кир Максима Германюка,—

Сердечне привитання

гей той ювілейний дарунок для укр. католицької Церкви в Канаді, як гарно висловився про те сам заступник св. Отця, Апостольський Делеґат, Впреосв. Г. Антонютті. —Бо

ОО. Редемптористи причинилися своєю апостольською працею в Середній Канаді, передусім у Саскачевані до того, що Св. Отець передав нашій Українській Церкві в Канаді з нагоди 60-річчя Поселення другий не менш дорогоцінний дар: нову саскачеванську Єпархію і нового Єпископа-Ординарія в особі Преосв. Кир Андрея Роборецького, який святкує цього року першу річницю існування своєї Єпархії-Ексархату.

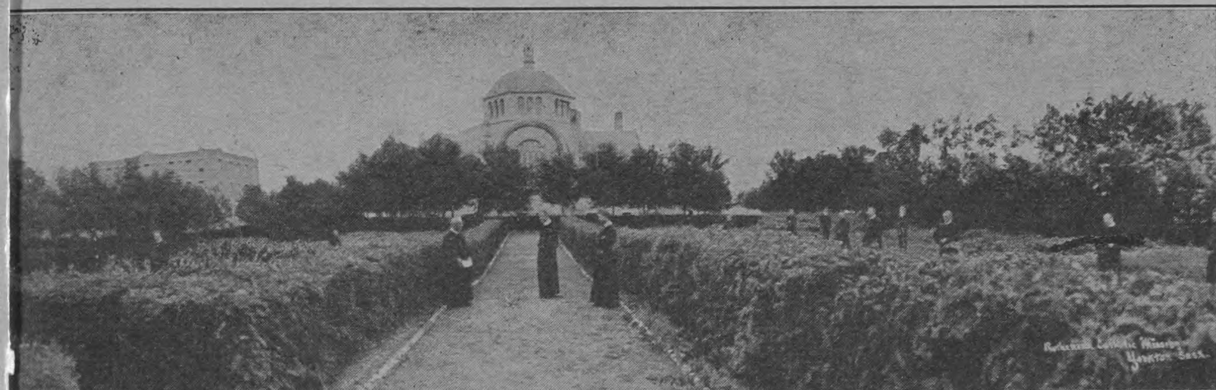
———

ТОМУ ОО. Редемптористи з нагоди цеї першої річниці існування Саскачеванського Ексархату ґратулюють Преосв. Кир Андреєві за значні здобутки осягнені вже протягом одного року його неструдженої праці та бажають Йому Божої Сили, запалу й витревалости в дальшій розбудові церковного життя для добра наших Вірних в Саскачеванській Провінції.

Тому ОО. Редемптористи мають приємність самі радіти радістю цілого Ексархату з нагоди цього першого Ювілею, свідомі також своїх трудів вложених в приготовання до створення нашого Ексархату.

Тому ОО. Редемптористи мають приємність бути гордими із осягів своєї дотеперішньої апостольської праці, яку вони, із своїх сімох центрів, розгорнули в Канаді й ЗДАмерики.

Тому ОО. Редемптористи мають незахитану надію, що не одна мати буде просити Бога, щоби зволив покликати її сина до так ко-

Город при церкві ОО. Редемптористів в Йорктоні, Саск.

рисного звання, не один батько буде щадити місячно пару долярів, щоби помогти синові вивчитися на священика-місіонаря, і не один ідейний юнак почує в собі голос нашого спільного Спасителя:

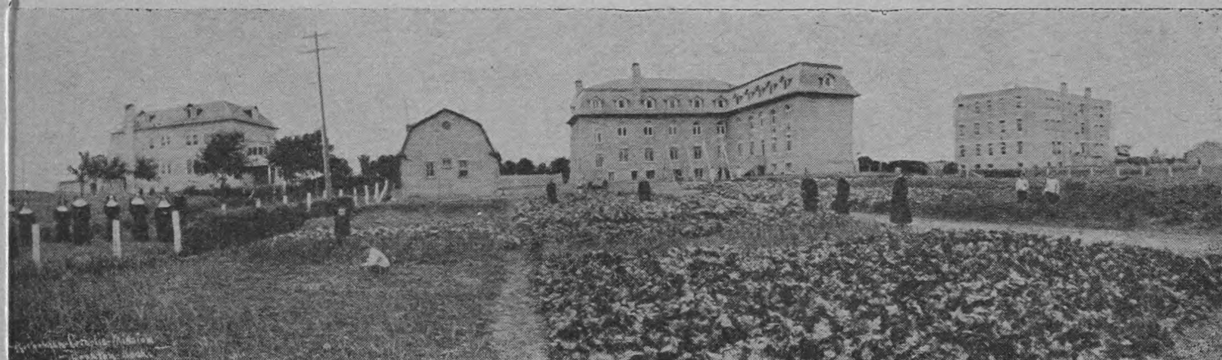
Йди за Мною!

Так, йди за Христом, йди за тою 7-тисячною армією Отців, які Тебе кличуть, щоб Ти скріпив їх ряди, щоб Ти продовжав їх Велике Діло!

Якщо Ти не скінчив ще середньої школи (Гай Скул)—то зголосися негайно в Отців Настоятелів, Йорктон, Юкраініан Католік Мішіон, Саск., Канада. Отці поможуть Тобі, Друже, за невеликою місячною винагородою докінчити середню школу в Колегії св. Йосифа, Йорктон, під своєю особливою батьківською опікою, щоби та ідея, те бажання піти за Христом могло в Тобі дозріти.

А якщо Ти вже покінчив середню школу—то зголосися негайно до о. Протоігумена там-же в Йорктоні, щоби вже одразу вступити в ряди тої многотисячної армії, яка з Хрестом і пером в руках,—два могучі оружжа—побідним кроком ширить Боже Царство, а з ним щастя, добробут і славу також твого Народу тут, а потім на рідних землях. —Відваги Молодче!—Чи те звання не всміхається Тобі?

о. Володимир Маланчук, ЧНІ.

Зліва на право: Академія Пресв. Серця Христового, Друкарня Голосу Спасителя, Монастир ОО. Редемптористів, та Колегія св. Йосифа.

ОКРУГ САСКАТУН, САСК.

УКРАЇНСЬКІ Католицкі парохії Бруно, Ростерн Волверін, Ґернзей, Мічам, Кіндерслей обслугується зо Саскатуну. Декотрі церкви постійно обслугується ще від 1915. Декотрі з них обслугувалось з Альвени, а навіть з Йорктону. Та від 1918 стало оо. доїзджають зо Саскатуну. Так що всі згадані церкви стало обслуговуємо ще від 1936. Ще належали до нашого округа Борщів і Вонда. 1947 передано їх Отцеві замешкалому у Вонді.

Про стан так матеріяльний як духовний, про розрбудову, релігійний поступ, народній набуток, про все подрібно описувалось в Пропам'ятній Книзі з нагоди 50-ліття пожиття нашого в Канаді. Від 1941 можна сміло ствердити так духовний, релігійний, як і матеріяльний поступ в нашім церковнім окрузі. Точні відправи, набоженства, науки, катехізації се той св. вогонь релігійности надприродного життя з віри й любови. Св. Місії, що ми відбували в кожній церкві, це надзвичайний той подух св. Духа, що обновлює, утверджує і зберігає вірних від сектанства, та морального зіпсуття. Знова Архиєрейські відвідини духовні посіщення, се немов той воскресний тріюмф побіди, всенародній маніфест заяви вірности й прив'язанности свойому духовному авторитетові.

Це очевидний факт, що кромі Мічам, ми ні в котрій парохії не маємо ні свистунівщини, ні большевизму, ані ніякого іншого сектанства. То правдива потіха, релігійна насолода мати 30-50 сповідей майже при кожній відправі. Особливо Волверін, Бруно, Ґернзей а навіть Кіндерслей. Старші, молодь, дітвора, всі гарно практикують свою св. віру.

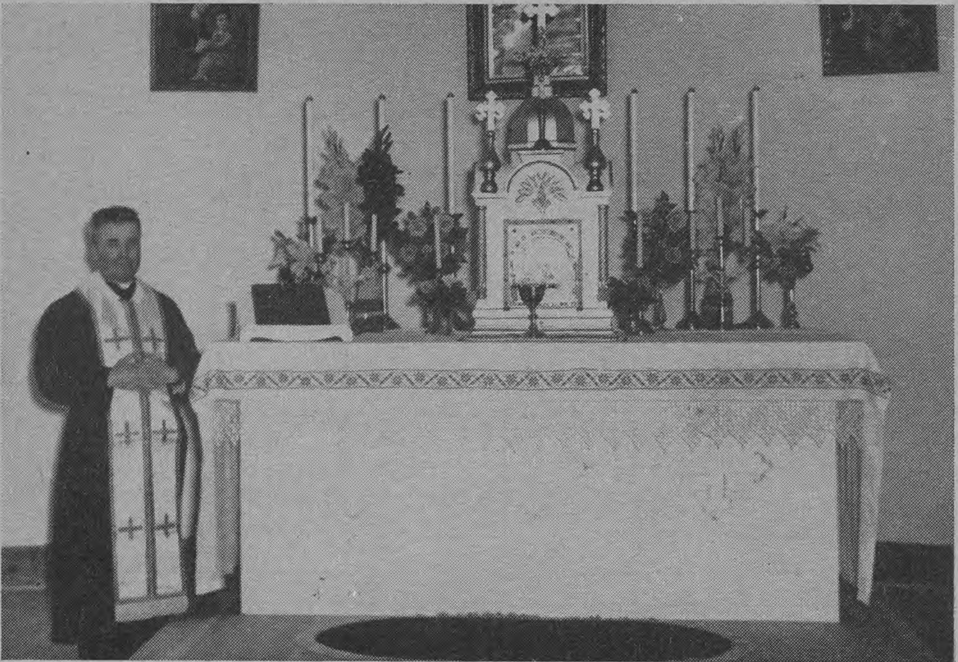
Наші матеріяльні здобутки за послідних пару років, то ми збудували церкву в Кіндерслей, Вонда, Борщів. Також ми почали будувати нову церкву в Мічам, Саск. В Бруно поставлено гарний просторий народний дім, а цього року ми купили готову церковцю від лютерян, на Ростерн в місті. Це новозаснована парохія св. Ап. Петра і Павла.

Наша українська католицька церква в **Кіндерслей** носить назву патрона св. Йоанна Хрестителя. Її розміри 40 довга, 24 ширина, 18 ст. висока, з двома вежами на переді з притвором. Це невеличка церковця—бо й невелику громадку вірних містить. Колись було їх більше, та пару форманів переїхали в інші місцевости, а пару родин, що аж з Альберти належали до нас, вже мають там свою церкву на Оєн, Алта.; знову дехто помер. Це наша найдальше від укр. центрів віддалена церква.

Парохіяни в Кіндерслей походять з ріжних повітів з Галичини. Переважно з повітів Гусятин, Бучач. Тут найтяжча наша народня проблема, а це утримати нашу молодь при свойому рідному. Це прямо оаза серед чужого окруження. Поки що молодь, діти наші гарно держаться, читають, пишуть, говорять рідною українською мовою. Мабудь можна сподіватися мішаних подруж. Це отже буде найлекший відхід неодного чи неодної з молоді, що можуть бути для нас страчені. Треба сильного характеру, свідомости, патріотичного духа задержатися при свойому рідному. Там вже пару молоденьких членів да-

ли добрий іспит, що подружилися з іншими, та брали шлюб у своїй церкві й ті придержуються нашого обряду.

Мічам, Саск., Укр. катол. церква **св. Вознесення.** Вона щойно в розбудові. Будуємо в стилі ковчега, з двома банями, з притвором на переді. Також повний бейсмент, що служитиме за парохіяльну салю. Її зразок як на Кадворт. Її розміри 60x32 ст., стіни 16 ст. Наша церква таки в містечку в Мічам. Однак наші члени переважно фармарують около міста. Переважна частина їх на захід і полудне. Земля добре урожайна. Наші фармарі заможні, добре загосподарені. В них модерні машини: "вонвеї, комбайни, трактори, троки, люксусові авта". Їхні доми модерні, гарно достосована установа, меблі, шафки з книжка-

о. П. Криворучка при вівтарі в каплиці в Бурсі, Саскатун.

ми, часописами українськими, англійськими.

Люди походять із ріжних сторін з Галичини. Городенщина переважає. Тут свого часу зведено досить затяжну релігійну боротьбу. Тут на лихо учителював самий Свистун. Тому й не диво, що вже 1918 було розбито наших людей на два ворожі собі табори. Про цілий той жалю-гідний роздор було описано в книзі 50-ліття. Цікавий обяв: Люди з городенщини мають до себе ту прикмету. Ті,

Літня катехизація. Всередині о. П. Криворучка

що лишилися при церкві—це як криця, тверді, щирі, ревні парохіяни. Свідомі свойого завдання, так самі як і їхні діти добре, завзято держуться своєї св. Церкви. Також що їхні діти, молодь куди більше здібні до науки, до школи. Добре й успішно кінчать високу школу, йдуть на нормал і університет.

Це наша слава, наша світла будучність. Бо з нами Бог і за нами Правда.

о. Петро Криворучка.

ОКРУГ АЙТУНА, САСК.

ЦЕРКВА ПРЕСВ. СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО В АЙТУНІ, САСК.

СЕРЕД филястих піль середнього Саскачевану, 90 миль на захід від манітобської границі, лежить хліборобське містечко: Айтуна. Від початку цього століття стали громадно напливати

Церква Пресв. Серця Христового і новозбудовий монастир ОО. Редемптористів у Айтуні. Монастир на світлині ще не викінчений. Цего року викінчується.

тут українські поселенці й уже перед 1910 р. творили церковні організації, а згодом стали будувати перші українські католицькі церкви: коло Дорошів (нині Джесмин-фарми), коло Мусія (нині Габбард св. Духа), коло Баранецьких (нині Габбард Ч. Хреста) і т.д. Будова дуже важливого залізничого шляху з Монтреалю до Ванкувер створила цілий ряд залізничих перестанків, що скоро зросли в гарні містечка.

Один з тих перестанків, Айтуна, стала завдяки співпраці ОТЦІВ і ЛЮДЕЙ осередком важливої української округи. Сталося це так: наші айтунські піонірі, під проводом ОО. Редемптористів,— що від самого початку духовно обслугували цю околицю,— з подиву гідною енергією й запалом

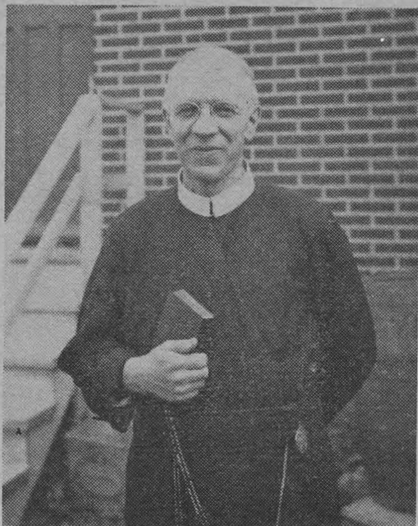
Монастир ОО. Редемптористів у Айтуні. На сходах стоїть бл. п. о. Дмитро Гаврилюк ЧНІ.

кинулися до церковно-народньої праці: в р. 1919 будують вони простору дерев'яну церкву Пресв. Серця Христового, започатковують купно фармів для церкви й майбутнього сиротинця...

Отці доїздили з Йорктону. На домагання айтунських парохіян, щоб лекше мож було служити з духовною поміччю численним родинам Айтуни й околиці, ОО. Редемптористи за позволенням своїх Настоятелів і Благословенням Преосвященного Кир Никити Будки осідають на стало в Айтуні.

о. Делярий будує скромний дерев'яний монастир, де в листопаді 1919 р. замешкують Отці. В р. 1920 за старанням Отців приїжджають Пр. Сестри Служебниці, закладають Сиротинець і цілоденну школу. З початку Сиротинець і школа були більше чим пів милі від церкви й фармів Сиротинця. В р. 1938, у 950-ліття хрещення України, Сестри будують мурований Сиротинець напроти церкви на фармах Сиротинця.

В р. 1927, Отці, з поміччю вірних, будують парохіяльний Народний Дім, а коли він погорів, будують другий в р. 1936. Цего року докінчують будову нового монастиря.

Бл. п. о. Д. Гаврилюк ЧНІ. перед зимовою каплицею, що її побудував.

У квітні 1952 р. були в Айтуні ОО. Редемптористи: С. Бахталовський, І. Сирота, і Г. Новак.

При парохії є слідуючі товариства: Товариство Жінок у злуці з Апостольством Молитви, Брацтво Українців Католиків, Українське Католицьке Юнацтво, і Брацтво Матері Божої Неустанної Помочі. Всі товариства ведуть посилену працю.

Дітей (шкільних) у парохії (кромі Сиротинця) є около 120. Деякі з них ходять до школи Сестер, інші до одної школи в місті, де навчає три українські католицькі сили, і до трьох шкіл на фармах, де вчать українські вчителі.

В Сиротинці Сестри Служебниці виховують 53 дітей; Сестри ведуть також цілоденну школу.

Кожного року храмовий празник Серця Христового стягає 2,000 а то й більше вірних. В р. 1951 дня 8. лютня витала першого Єпископа з чину ОО. Редемптористів в Канаді, Преосвященного Кир Максима Германюка. Того самого року відбулася від 8-15 липня велика ювілейна місія, що її проповідав о. Г. Шишкович ЧНІ. Прикінці основано Брацтво Матері Божої Неустанної Помочі.

При парохії є також мішаний хор, що дає концерти й співає до радія.

До найбільше важливих подій у парохії за останнє десятиріччя треба зачислити величавий похорон бл. п. о. Дм. Гаврилюка ЧНІ.

Бувший старшина Української Галицької Армії, після здавлення визвольних змагань, о. Димитрій вписується до армії Христа. Скінчисши богословські студії приймає у Львові з рук бл. п. Митрополита Андрея Тайну Священства. Від тоді починається його ревна, всебічна праця як священика-місіонаря, праця націхована посвятою, героїзмом.

В 1932 р. покликують о. Дмитра до Канади. Тут трудиться з повною посвятою, хоч серцева недуга, що мала вкінці перервати його життя в повній силі віку, вже дається йому взнаки.

Сиротинець св. Анни в Айтуні під зарядом Сестер Служебниць. Сиротинець збудований з нагоди 950 ліття Хрещення України.

З незвичайною посвятою й успіхом організує відділи БУК-а, УКЮ. Знаменитий провідник молоді. Дає популярні відчити, уладжує контести бесідництва. Кромі цього проповідає місії в Саскачевані, Манітобі й Онтаріо.

Вчасі свого ігуменату в Айтуні 1946-50 розпочинає тут будову нового монастиря.

Мимо того, що недуга стає щораз докучливіша,—останніх два роки ледве чи міг спати 2-3 години на добу й те сидячи,—незломна воля не дає йому спочити від праці аж поки сили вже зовсім не заломилися. За радою лікарів і

на приказ своїх настоятелів вибирається на відпочинок до Британської Колюмбії. Тамже й помер дня 3. вересня 1950 р.

Впр. о. Ю. Жидан ЧСВВ., парох Ванкувер, довідавшись про наглу смерть, дуже ревно займився покійним і висилкою його тіла до Айтуни, Саск. Тут вдячний нарід виявив свою любов до улюбленого пароха величавим похороном. До дві тисячі народу зїхалося, щоб віддати останню почесть покійному. Хоч день був прекрасний і дуже цінний серед опізнених жнив, фармарі лишили пекучу роботу й поспішили на похорон.

Двадцять п'ять священиків стали до похоронної відправи під проводом Їх Ексцеленції Преосв. Андрея Роборецького. Торжественну Службу Божу за упокій відправив тогочасний Протоігумен ЧНІ., тепер Преосв. Максим Германюк. П'ять годин тривали похоронні обряди.

Діяльність покійного о. Гаврилюка влучно з'ясовують слова поміщені на посмертних пам'ятках:

"Любив Бога, любив св. Церкву, любив свій український нарід любов'ю посвяти."

ЦЕРКВА СВ. о. НИКОЛАЯ В БЕДФОРДВИЛ, САСК.

У цій парохії, що віддалена від Айтуни 10 миль на північ, вже третя з ряду церква. Перша згоріла 1920 р. по десяти роках існування. В 1951 р. енергійні парохіяни постановили збудувати нову, обширнішу церкву. Дотеперішню відпродали новій парохії на Келигер. Цього літа сподіються мати посвячення новозбудованого храму.

Близько церкви є народний дім та публична школа, в якій учать два українські учителі. В останній літній катехизації, під проводом Сестер Служебниць училось 28 дітей.

Усіх парохіян тепер 165 душ, членів 33.

ЦЕРКВА ПРЕОБРАЖЕННЯ Г.Н.І.Х., В БЕКЕНГЕМ, САСК.

На місці старенької церкви, збудованої ще 1911 р. стоїть тепер одна з найкращих церков в окрузі. Її зачали будувати 1940 р. за старанням о. І. Бали ЧНІ. 19 серпня 1945 р. Преосвященний Ніль посвятив цю церкву.

Церква гарно помальована. Знадвору оббита імітацією цегли. Бракує ще центрального огрівання, про що тепер стараються.

Парохіян начисляємо 35.

ЦЕРКВА СВ. ДУХА В ГАББЕРД, САСК.

Церква ця, збудована ще 1910 р. а дев'ять років опісля розбудована й помальована, є у віддалі до сім миль від Айтуни. Членів 33, дітей 21, що розміщені в трьох школах.

16 серпня, 1913 р. Преосвященний Будка посвятив церкву.

В липні 1950 р. ця парохія мала коротеньку Місію—чотиродн̇івку під проводом о. М. Щудла ЧНІ.

Архиєрейські відвідини мав у парохії Преосвященний Ніль 10-го жовтня, 1944 р.

ЦЕРКВА ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА В ГАББЕРД, САСК.

Дві милі на полудне від містечка стоїть наша церква. Збудували її ще наші перші поселенці в 1910 р. а вісім років опісля побільшили. Церкву посвятив Митрополит Андрей 13 листопада, 1910 р. На цвинтарі коло церкви є гріб бл. п. о. Г. Бульса ЧНІ.

Парохіяни, що їх начисляємо

тепер до 25, задумують будувати нову церкву в містечку.

В червні 1950 р. була тут Триднівка під проводом о. М. Щудла ЧНІ.

ЦЕРКВА УСПЕННЯ МАТЕРІ БОЖОЇ В ГЕРЗЕЛ, САСК.

У цій околиці, що давніше була заселена виключно жидами, маленька горстка наших людей викінчує собі тепер церковцю.

Цю парохійку зорганізовано в 1937 р. під проводом о. Ст. Бахталовського ЧНІ. Членів парохії 10.

ЦЕРКВА СВ. АРХИСТРАТ. МИХАЇЛА В ҐУДІВ, САСК.

Це одна з найстарших парохій в окрузі. Старенька церква була дві милі від міста. В 1934 р. побудували нову, велику церкву в місті. Її посвятив Преосвященний Василій в 1937 р.

Із цеї парохії походить о. І. Перейма. Тут, рівнож, був рукоположений на священика о. Ст. Олійник ЧНІ., а 14 серпня, 1949 р. мав тут першу Службу Божу о. Орівський.

При церкві є парохіяльний дім і бібліотека. Членів 65, дітей 48.

ЦЕРКВА ПРЕСВ. ТРОЙЦІ В ҐУДІВ, САСК.

Ця парохія вісім миль на північ від містечка. Нову церкву поставили тут в 1940 р. за заохотою о. Д. Гаврилюка ЧНІ. До кінця 1942 р. її вже гарно помальовано з середини й знадвору. 10-го жовтня, 1944 р. Преосвященний Ніль посвятив церкву. Водночас тоді посвячено й цвинтар.

В околиці є чотири школі, в яких переважно вчать українські учителі. Членів є тепер 40, дітей 40. Візитація Преосвященного Андрея 29-го липня, 1951 р.

ЦЕРКВА СВ. АП. ПЕТРА Й ПАВЛА В ДЖЕСМИН, САСК.

Донедавна ще відправляли в костелі, бо своєї церкви не було. Перший організаційний мітинґ відбули 28-го січня, 1945 р. Вписалось тоді 17 членів. Канонічну ерекцію парохії проголошено 12. липня, 1946 р. Члени будівельного комітету отсі: Й. Гриців, В. Дучишин, Н. Мандзяк і М. Темняк. Будову зачали з початком липня 1949 р. Тепер церковцю приготовляють до посвячення.

ЦЕРКВА НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПР. ДІВИ МАРІЇ ДЖЕСМИН, САСК. (Фарми)

Донедавна стояла тут найстарша церква округу. Тепер члени, що їх начисляємо 30, викінчують гарний новий храм. Будова зачалась 24-го вересня, 1950 р. Перша Служба Божа в новій церкві була 28-го серпня, 1951 р.

Церква Непорочного Зачаття, Джесмин (Фарми)

Мала горстка парохіян здана майже виключно на власні сили, бо в чотирьох сусідних парохіях тепер нові церкви.

10-го серпня, 1945 р. парохіяни витали в своїй церкві Преосвященного Ніля.

ЦЕРКВА СВ. АП. ПЕТРА Й ПАВЛА В ФЕНВУД, САСК.

В липні 1937 р. буря зсунула стару церкву з основ, і люди взялись сейчас до будови нової церкви.

За короткий час церкву викінчили. В січні 1945 р. справили до церкви ще й нові лавки.

Посвятив церкву Преосвященний Андрей 2-го липня, 1950 р.

Усіх парохіян 23, дітей 21.

ЦЕРКВА СВ. ВЕЛИКОМУЧ. ПАРАСКЕВІЇ В БИРМІНҐЕМ, САСК.

Це терен боротьб та сильних впливів сектантів серед перших поселенців. Церква цієї парохії побудована звісним Зайцефом. Колиж сили сектантів почали наглядно ослабати, хотіли церкви позбутись, радили продати її, — мовляв—знищена. Та по довгій тяганині перейшла вона в руки католиків 20 грудня, 1912 р.

В 1928 р. під проводом о. С. Бахталовського ЧНІ., церкву відновлено й вимальовано.

Преосвященний Андрей відвідав цю церкву 29 липня, 1951 р.

ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛ., В КЕЛЛИГЕР, САСК.

Почавши від 1933 р. Отці зачали відвідувати цю кольонію. Коло містечка було кілька наших родин і Службу Божу відправляли в хатах. В самому містечку майже не було наших людей. По 1940 р. стали більше напливати наші родини до Келлигер. Римо-католики вибудували костел, і тут майже щомісяця була відправа для греко-католиків. Та це показалось непрактичне. Тому 3-го березня люди зібрались на збори в хаті Стаха Антонишина. Ухвалено просити Преосвященного про канонічну ерекцію парохії та закупити церкву з сусідної парохії св. Николая. До першого комітету вибрані були: Микола Примак, Іван Деркач, Іван Бучуляк і Кароль Ковальчук. Внедовзі опісля церкву перетягнено і вже 24 черв-

ня, 1951 р. була там перша відправа.

Є вигляди, що парохія буде гарно розвиватися.

ЦЕРКВА РЗДВА ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ В КЕЛЛИГЕР, САСК. (Фарми)

28 вересня, 1941 р. відбулись тут перші організаційні збори під проводом о. Н. Копяківського ЧНІ. У будівельний комітет ввійшли: Ст. Молящий, В. Наконечний, Осип Дрозда, Микола Шевців і Петро Бень. Взялись охоче до діла та й в рік опісля, 27 вересня була вже перша відправа в новій церкві. Ревні парохіяни справляють у дарах ріжні потрібні речі до церкви.

25-го червня, 1950 р. Преосвященний Андрей посвятив церкву. Членів усіх 15.

МІСІЙНА СТАНИЦЯ В ЛЕРОС, САСК.

В містечку є кілька наших родин. Від часу до часу мають відправу в костели.

МІСІЙНА СТАНИЦЯ В БАЛКАРЕС, САСК.

В місті й довкруги є до 12 наших родин. Перша відправа була в хаті Кароля Луцика 30-го вересня, 1951 р. Пізніше знову в костелі. Парохію організує о. І. Сирота, ЧНІ.

ОКРУГ КАНОРА, САСК.

КАНОРА, САСК.

ОДИН з важливих осередків українського скупчення, як також українського культурного життя в Саскачевані, це містечко Канора й околиця. А наша українська католицька парохія в Канорі є одною з більших парохій Саскачевану, але не так може визначається вона своєю величиною, як радше тим, що канорська парохія є передовою майже на кожній ділянці нашої релігійно-національної праці й очі цілого східного Саскачевану все звернені в сторону Канори.

Канора або видала зі себе, або там працювали сьогоднішні провідники нашого релігійного й суспільного життя. Через майже півтора року в канорській парохії працював Преосв. І. Борецький, як приїхав до Канади 1938 року, в Канорі був парохом визначний наш діяч о. С. Семчук. Також перший й потім довголітний голова БУК, це член основник канорської парохії п. Я. Д. Стратійчук, як також п. С. Шабець, другий з черги голова БУК.

Тому, що Канора лежить на перехрестю доріг, все вона витала в себе наших провідних людей, як також кожний з наших єпископів в переїзді на візитацію поодиноких довколичних церков все відвідував і Канору, яка в послідних чотирьох роках стала вже дійсною парохією зі сталим священиком, відправою кожної неділі й свята. Також наша парохія в Канорі в послідних вісьмох роках вибудувала гарну резиденцію для священиків, добудовано захристію і притвір до церкви, докуплено багато нових річей, (прим. десять нових фелонів), розмальовано церкву, вложено електричне світло, розбудовано парохіяльну салю й помальовано. Та крім матеріяльних здобутків канорська парохія старалась вести перед на кожній ділянці нашого життя, як духового, так і культурного. Відбуті місії під проводом ОО. Редемптористів, як також церковні торжества з участю більшого числа священиків, причинялись до релігійного розвою парохії, а імпрези з нагоди різних національних роковин, до національної свідомости.

Також в послідному році, році основання нашої саскачеванської дієцезії наша парохія провадила свою інтензивну працю. Свіжо розмальовано церкву в середині, переведено збірку на дієцезальний фонд на заклик нашого владики, наше жіноцтво зорганізоване в один з найкращих відділів ЛУКЖ старалося про збірку фондів на нову церкву. Аматорський гурток при парохії дав п'ять більших представлень, не тільки в Канорі, але виїздили і на околицю. Також наша парохія взяла участь в спільному святкованню шісдесятлітнього ювілею українського поселення в Канаді, інтронізації нашого Преосв. Владики, З'їзді Брацтва Українців Католиків і братніх організацій в Саскатуні. Діяльна молодь при парохії зорганізована в УКЮ крім своїх реґулярних сходин і праці при парохії перевела дуже успішний карнавал, а дохід призначено і на дієцезію і парохіяльні потреби. Також членкиня нашого відділу УКЮ взяла участь в дієцезальному контесті популярности на користь Інституту ім. Митрополита Шептицького й здобула друге

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СТВОРЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЕКСАРХАТУ

САСКАЧЕВАНУ

свій щирий

ПРИВІТ

складає

Церква й резиденція в Канорі, Саск.

місце. Так, що парохіяни канорські можуть зі задовіллям глядіти на минуле своєї парохії, як також на минулий рік життя в новоствореній дієцезії провінції Саскачевану.

Замітною подією в житті канорської парохії в минулому році була зміна пароха Канори. Єпископський ординаріят призначив парохом Канори Всеч. о. М. Т. Пелеха на місце довголітного пароха Канори, Всеч. о. М. Колодія, якого перенесено з початком квітня цього року до Саскатуну.

До канорської парохії належить також друга церква, шість миль на північ від Канори при дорозі ч. 8, церква **Успення Матері Божої —Антонівка,** Саск. Це наша найстарша церква в околиці. Найзамітнішою подією антонівської церкви в минулому році були архиєрейські відвідини нашого Архиєрея, Кир Андрея Роборецького. Ізза браку своєї салі парохіяни церкви в Антонівці не можуть розвинути ширшої діяльності, а за те все беруть живу участь в усіх підприняттях, що їх устроює канорська парохія.

Перша річниця існування нашої саскачеванської дієцезії припадає саме в двайцятьлітню річницю реорганізації канорської парохії. Дивлячись на висліди своєї праці в минулих двайцяти роках, як також на наш поступ у Саскачевані в послідних дванайцяти місяцях, члени канорської парохії дивляться з повним довірям у наші сили, що за Божим благословенням і під проводом наших так духовних, як і світських провідників зможемо осягнути бажані висліди.

ОКРУГ АЛЬВЕНА, САСК.

Розвій релігійно - народнього життя в парохії Альвена за час першої річниці Саскачеванського Екзархату.

Створення Апост. Столицею українсько-католицького Ексархату в Саскачевані не остало й без сліду на поодинокі парохії, бо скріпилося в них релігійно-народне життя. Ще за короткий час, щоби говорити про очевидні здобутки, як будови церков, резиденцій, народніх домів, світлий розвій католицьких інституцій чи організацій, та всетаки новий Ексархат витиснув свою печать у внутрішньому житті парохій. Не позаді позістала й парохія Альвена, враз з приналежними кольоніями. Передовсім треба підчеркнути, що з днем 27 вересня 1951 округ Альвена зістав поділений на дві частини. Як мотив того поділу Еписк. Ординаріят у Саскатуні подав для добра Церкви й Народу. І так у тому році утворено в Альвені два самостійні душпастирства, з котрих перше обнимає: Альвена місто, Альвена фарми, Боднарі й Єллов Крік. До другого належать Ланівці, Приймове, Сокаль і Ст. Джуліян. Кожний душпастир маючи определені церкви й вірних до обслуги може краще їх обслужити, журиться і піклується ними, щоби осягнути найбільше Божої слави й добра безсмертним душам.

В першому душпастирстві Альвена зістав оснований перший кружок ЛУКЖ, який прекрасно повів свою працю, та не числячи катедральної парохії в Саскатуні, зістав тут відновлений перший відділ БУК на цілий Ексархат.

З цеї парохії двох молодих юнаків посвятилося на Службу Богові, а саме: Володимир Костюк вступив до духовної семінарії в Едмонтоні, а Орест Дзядик до монастиря ОО. Василіян у Мондері. Це є рідким і потішаючим явищем, де в сьогоднішних часах мало хто з молоді думає про духовний стан. Можна сміло сказати, що з поміж теперішньої молоді зовсім нема покликань до священичого стану. "Жатва убо многа, ділатель же мало."

Всеч. о. Іван Мак

В тому році заінстальовано електричне світло до церкви, та внутрі цілковито відновлено резиденцію.

Парохія Альвена в тому році заняла передове місце в кампанії на Дієцезальний Фонд, бо перші обильні жертви на повижчу ціль поплили з цеї парохії. Панове Елек Котелко й Михайло Трач з Альвени перші з цілого Ексархату поспішили зі щедрим датком по $250.00 на Дієцезальний Фонд. Порівнюючи цю парохію що до числа вірних і їх матеріяльного

стану з іншими парохіями, Альвена в кампанії на Дієцезальний Фонд заняла перше місце.

За час першої річниці Ексархату—Альвена мала честь витати в себе Архипастиря Кир Андрея, з нагоди базару 8 листопада 1951. Владика взяв участь у спільній вечері, виголошуючи відповідне слово, а опісля відслужив молебен у церкві.

Годиться підчеркнути й сильний розмах на народній ділянці. Створений аматорський гурток відіграв кілька вистав у парохії, а також виступав у Кадворті й Ланівцях. Як на місцеві сили й умовини величаво відсвятковано память Т. Шевченка святочним концертом. Організація парохіяльної бібліотеки йде вперід, та в свойому часі увінчається успіхом. Принагідно слід згадати про сцементування молоді в УКЮ, про збільшення числа передплатників катол. тижневика "Українських Вістей" на 17 родин.

З новими думками й вірою в кращу будуччину вступає парохія у другий рік існування Ексархату.

о. Іван Мак.

ОКРУГ КАДВОРТ, САСК.

Вістку проголошення Апостольським Престолом про створення осібного Ексархату на провінцію Саскачеван, вірні округа Кадворт приняли з почуттям глибокої вдячности Апостольському Престолові за печаливість над вірними нашої провінції.

Нині ми лиш віддалені від нашого Архипастиря сімдесять миль —як треба засягнути поради від Преосвященного Єпископа то не те, що було колись, треба було чекати тижнями на відповідь.

Найбільше вдоволення висказують наші старші піоніри, ті що неодно пережили та кріпко трималися при своїй св. Вірі, боронили свої церковні громади від наступів ворогів, своїх і чужих.

В першу річницю нашого саскачеванського Ексархату я спостеріг, що наші церковні управи так як і вірні стали активнішими по парохіях і місійних станицях, збирають більше жертв на будову і викінчення своїх церков, та Інститута ім. Митрополита Шептицького в Саскатуні.

ЦЕРКВА ПРЕСВ. ЕВХАРИСТІЇ В КАДВОРТ

Парохіяни Пресв. Евхаристії в Кадворт, в минулім році перебудували бейсмент під церквою, змінили електричне освітлення, та вставили центральне огріття, яке огріває церкву і бейсмент оливою.

ПАРОХІЯ У ВАКАВ

Парохіяни в Вакав, Саск., викінчили і помалювали свою церкву до посвячення цего року; справили новий кивот.

ЦЕРКВА СВ. ДИМИТРІЯ В КАДВОРТ

Парохіяни церкви св. Димитрія в Кадворт, Саск., в минулім році викінчили свою церкву з середини та вставили новий форнес.

ЦЕРКВА СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В ТВЕЙ, САСК.

Парохіяни церкви св. Петра і Павла в Твей, Саск., викінчують нову церкву та справили новий кивот до церкви. Св. Місія відбулась минувшого року.

ЦЕРКВА ВСІХ СВЯТИХ В ГОМБОЛДТ, САСК.

Побудували нову церкву минувшого року. В сам празник відправилась перша Служба Божа. Церква на укінченню, парохіяни дуже жертвенні, так, що цего року сподіються докінчити свій гарний дім Божий.

ЦЕРКВА СВ. ЙОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В ДАНА, САСК.

Парохіяни церкви св. Йоана Хрестителя в Дана викінчили свою церкву. Сподіються мати цего року Архиєрейське свячення церкви якщо Преосвященний Кир Андрей зволять прибути до Дани в другу річницю нашого Ексархату.

—

Ті всі вище згадані факти з ріжних парохій округа Кадворт є дійсним доказом як старались вірні нашого округа в Першу Річницю існування нашого Ексархату викінчити наші гарні Доми Божі, в котрих ми всі бажаємо гідно при-

витати Нашого Дорогого Владику Кир Андрея в другу річницю нашої дієцезії.

КАПЛИЦЯ СОСТРАДАННЯ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ І ХРЕСТНА ДОРОГА

Підчас другої світової війни, тоді як Боже Провидіння насилало на наш український нарід великі досвідчення, терпіння, хрести і переслідування, завважалось тут у Канаді, що многі попадали в зневіру.

Так, деякі малодухи таки просто нарікали на Господа, кажучи: "Чому то власне український нарід так дуже має терпіти як інші менші народи мають свободу?"

Тим всім малодушним горожанам треба було конче поставити перед очі пресвяту особу Христа Спасителя і Сострадання Пресв. Богородиці.

Спаситель терпить наругу, пониження, безмірні болі тілесні, але цим терпінням доходить до прославлення. Тому то я бажав указати моїм парохіянам на це цілюще жерело потіхи в терпінню, то є власне розважання Христових терпінь у хрестній дорозі.

Чим більше я розважав над цим Богоугодним ділом, тим більше щось наклонювало мене таки заложити Хрестну дорогу і збудувати каплицю Сострадання Пресв. Богородиці, а до того многі наші парохіяни і піоніри формально заохочували мене оснувати в Кадворт. Таке діло не було так легке в тих часах, щоб його довершити; треба відповідного місця; однак Божа поміч при тім була очевидна.

Дві милі від Кадворт стояв на горбі хрест поставлений нашими поселенцями, де вони серед лісів на горбі сходились на молитву, як не мали ще збудованої церкви. Дня 1-го червня 1944 закуплено ту площу, 15 акрів, за $75.00 і заінкорпоровано. Постепенно напливали жертви на будову каплиці і статуї Сострадання Пресв. Богородиці. Весною 1949 р. побудовано каплицю та запрошено Високопреосвященного Архиєпископа Кир Василія Ладику на триднівку, 1-го, 2-го і 3-го липня, 1949 р., де Їх Ексцеленція посвятили статую Сострадання Пресв. Богородиці, та наділили нам грамоту на уложення і посвячення Хрестної дороги.

Від того часу кождого року у десяту п'ятницю зачинається на тому місці Триднівка. З рання Сл. Божі, св. Сповіді, а вечером Богоміллля Хрестної Дороги, так, що минувшого року роздано поверх одної тисячки св. Причастій. Люди зїзджаються з ріжних околиць, яких скріпляє наука о муках Христових, та Кров Христова освячує, а Страдальна Мати Божа піддвигає їх з терпінь душевних і тілесних.

Окружні З'їзди Католицьких Учителів

День світських катехитів.

Від 1946 р. в другу суботу вересня кожного року відбуваються з'їзди наших католицьких учителів у Кадворт. Такий Катехитичний День відбувається з наміром улегшити навчання релігії у наших публичних школах.

Такі з'їзди дуже помагають нашим учителям, які вже лишили успішні наслідки серед нашої дітвори, у нашім окрузі. На викладах і дискусіях наші так щирожертвенні учителі, світські апостоли, дістають вказівки, та вияснення на труднощі у ріжних ділянках навчання релігії.

У 1951 р. на з'їзді католицьких учителів зареґіструвалось 40 учителів і учительок. З вакавського інспекторату сам інспектор Др. І. Шіган брав активну участь в нашім з'їзді. Пан Стефан Іванюк, наш прінціпал, і Пан Федь Саранчук забирали слово в дискусіях. З'їзд рішив перевести знова у 1952 р. "Катехитичний День."

о. Кирило Лотоцький.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СТВОРЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЕКСАРХАТУ

САСКАЧЕВАНУ

свій щирий

ПРИВІТ

складає

АЛЕК ПРОЦЮК

Ліберальний Кандидат

виборчого округа Ватрос

ОКРУГ ВОНДА, САСК.

ОКРУГ Вонда, Саск. є ще молодий віком і здобутками, однак ступає він рішучим кроком на дорозі розбудови молоденької Саскачеванської дієцезії. Вондівський дистрикт був заснований Високо-Преосвященним Архиєпископом Ладикою 1947 р. з призначенням Всеч. о. Ів. Олійника на першого сталого пароха Вонди й сусідних парохій. Цей округ повстав з поділу округів Саскатунського і Кадвортського та обіймає наступні парохії: Вонду, Прудгом, Борщів, Гаврилюки і Пітерсон.

З нагоди першої річниці заснування Саскачеванського Ексархату Округ Вонди через свого пароха Всеч. о. І. Олійника й церковних зарядів парохій Вонди, Прудгому, Борщева, Гаврилюків і Пітерсону в пошані клонить голову перед його Керманичем, Їх Ексц. Кир Андреєм і щиро Йому заявляє свою вірність та відданість, а всім округам та парохіям Саскачеванської Дієцезії подає братню руку привіту і заохоти в спільній праці для розбудови нашого релігійного життя, для добра українського народу і цілої Христової Церкви.

Церква Пресв. Серця Христового, Вонда, Саск.

ЦЕРКВА ПРЕСВ. СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО У ВОНДІ, САСК.

Церква Пресв. Серця Христового у Вонді, Саск., це Матірна Церква вондівської округи, з осідком священика. Ця церква святкувала цього року десяту річницю свого побудовання. Думду побудувати у Вонді церкву піддав був Всеч. о. С. Семчук двадцять років тому. Задум цей зреалізовано щойно в 1942 р., за старанням тодішнього пароха Всеч. о. П. Криворучки та малого числа однодумців. Ця парохія гуртує здебільша бувших членів наших старих парохій Борщева й Приймового, для яких місто Вонда є вигідним осередком релігійного й культурного життя. В десятьліття свойого існування ця парохія виказує надзвичайний розвиток завдяки жертвенності і працьовитості її членів. Замість кількох членів-родин при її заснуванні, парохія числить тепер 60 членів, посідає гарну, в цілості устатковану церкву, вигідну резиденцію для священика і величавий Народний Дім, вже на укінченні.

На вид тої квітучої ниви Христової у Вонді, євангельський "чоловік ворог" зазирає на ню заздрісним оком і намагається в ній засіяти кукіль ріжновірства, однак вірні діти Хистової Церкви замітили його хитрі заходи і не ла комляться запродати "першенство за сочевицю", як колись нероз-

Всеч. о. Іван Олійник

важно зробив біблійний Ісав, а потім жалував—та вже запізно.

Рік 1951 буде записаний золотими буквами в хроніці цеї парохії. В цьому році 24-го червня Їх Ексц. Кир Андрей довершив акту посвячення церкви. Це була найбільша релігійна і народня маніфестація в історії українців католиків вондівського дистрикту. Цей день дав почин до другої не менше замітної події, за благословенням і заохотою свого Владики, ця парохія вирішила збудувати величавий Парохіяльний Народний Дім, як гідний пам'ятник в 60-річчя поселення українців в Канаді. Наші гідні піоніри, під проводом п. Миколая Чорного та за вказівками вправного будівничого п. Василя Старости, взялися до роботи і за пару місяців наш Владика вже благословив фундаменти, на яких спочивала будівля, майже на укінченні, на вічну славу наших піонірів.

Гарний поступ зробили наші парохії за минулих кілька років, але найбільш замітний у цьому ювілейному році. Львину частину цього успіху з вдячністю приписують нашому героїчному жіноцтву. При всяких імпрезах, як пікніках, базарях і т.п., наші жінки-господині своїми жертвами, своєю тихою й незамітною працею в кухні і при столах сповняють завдання необхідне для здобуття матеріяльних фондів.

В першу річницю заснування саскачеванського Ексархату і в 10-літній ювілей вондівської церкви належиться признання першому її зарядові: Всеч. о. П. Криворучці, пп. П. Старості, М. Куликові і П. Сливці. А теперішньому Церковному Зарядові під проводом Всеч. о. І. Олійника, пп. М. Ґлоґовському, Й. Боєнкові, В. Чорному, І. Хрущеві й усім парохіянам—Боже щасти!

Ця парохія збільшена новими членами в особах пп. Др. І. Лемішки і Др. М. Васюти та їх пп. дружин, тепер сміло приступає до дальшої праці на славу Бога та добро Українського Народу.

ЦЕРКВА СВ. АП. ІВАНА ЄВАНГЕЛИСТА В ПРУДГОМ, САСК.

Парохія св. Ап. Івана Євангелиста в Прудгомі є наймолодшою у вондівському дистрикті. Заснував її Всеч. о. К. Лотоцький в 1947 році. По створенні вондівського округа, парохія стає членом цього округа і провід над нею перебирає Всеч. о. І. Олійник, що в співпраці з зарядом і парохіянами докінчує будову і прикрашення церкви.

Хто їде сієнарською залізницею, чи гостинцем ч. 5 через містечко Прудгом, запримітить на північно-західньому краю міста,

Церква св. Ап. Ів. Євангелиста, Прудгом, Саск.

на горбочку пишну церковцю. Це укр. греко-католицька церква св. Ап. Івана Євангелиста. Церкву будував оден з її членів п. Ілля Сембалерус.

Біля церкви білий хрест з написом "Св. Місія 1950 р." Це пам'ятка першої Місії в Прудгомі, яку провів Всеч. о. М. Щудло, ЧНІ. Ювілейний Рік 1951 прудгомська громада гідно зазначила прикрашуючи нутро своєї церкви. Мистецьку роботу бездоганно виконав відомий мистець-маляр п. Т. Баран зі Саскатуну.

В цей час прудгомська громада начисляє 30 членів-родин. В склад церковного Заряду входять пп. П. Сельський, В. Ґавлюк, Д. Челяк та Іван Плесюк. Склад церковного Заряду, з виїмком п. В. Ґавлюка, якого місце занимав п. П. Гринюк, є той сам майже від початку заснування парохії. Належить тут відмітити заслуги для своєї церкви п. І. Плесюка. У вільних хвилинах поза своєю тяжкою працею при залізній дорозі п. І. Плесюк різьбить кивот для прудгомської церкви. Після покінчення праці коло кивота, п. Плесюк обіцяв виготовити престіл. А все це зовсім безкорисно. Честь і дяка таким працівникам, що свій час і труд вкладають в жертву для Бога й народу. Ця парохія викінчує послідні приготування на привитання свого Владики, який має посвятити її Храм—завершення її мрій і змагань через довгі роки.

Щасти їй Боже!

ЦЕРКВА ПРЕСВ. СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО КОЛО ГАВРИЛЮКІВ

Шість миль на південний схід від Прудгом при гостинці ч. 2 на острому скруті знаходиться невеличка каплиця, посвячена в честь Серця Христового. Це церква коло Гаврилюків. Стоїть вона неначе дороговказ на дорозі людського життя. Всякий подорожуючий мусить її запримітити і змінити напрям дороги, якщо не хоче наразитися на катастрофу. З Храмового образу Серце Спасителя зі співчуттям поглядає на утомлених подорожних і немов привітно до них промовляє: "Прийдіть до мене всі втомлені й обтяжені, а Я успокою вас."

Ця парохія гуртує мале число

Церква Пресв. Серця Христового коло Гаврилюків

членів-родин, що знаходяться поза границями прудгомської й данської парохії. Хоча є вона мала числом родин, то проте сильна духом і завзяттям та прив'язанням до традиції. Прекрасні і цінні речі, що знаходяться в нутрі церкви, вказують на сильну віру і жертвенність її членів. В теперішню пору очолює цю парохію молодий та ідейний заряд в особах пп. Е. Перожука, Ф. Бідульки і І. Челяка.

Ювілейний рік відзначила ця

парохія щедрою жертвою на укр. греко-катол. бурсу ім. Митр. А. Шептицького в Саскатуні, так що у відношенні до кількости своїх членів, мабуть здобула вона перше місце в цілій вондівській окрузі.

На свойому місці і в свій час ця капличка сповняє свою благородну місію і цим причиняється до піднесення добра і слави укр. греко-католицької Церкви в саскачеванській дієцезії.

ЦЕРКВА СВ. ДУХА В ПІТЕРСОН

Українська греко-католицька парохія в Пітерсон є найдальше висунена на полудневий схід вондівської округи. Межи місточками Даною і Мічем, при сієнарській залізній дорозі лежить містечко Пітерсон. Між малим числом будинків цієї оселі замітно виріжняється укр.-катол. церква св. Духа. Ця парохія повстала з поділу данської парохії. Є це мала парохія, що дуже відчуває брак членів-родин. Українці католики тут національно і обрядово творять меншість і помітно підпадають ворожим впливам. Піоніри-основники тієї парохії були сильні вірою й любов'ю до своїх народніх традицій і збудували тут прекрасну церкву. Завдяки будівничого п. Максима Товстеґи ця церква представляється як одна з найбільше прикрашених і устаткованих церков в цілому нашому Екзархаті. Нажаль не всі нащадки цих чесних піонірів вміють оцінити цю дорогу спадщину по своїх батьках.

Під теперішній час ця парохія начисляє 15 членів і являється малим островом серед чужинецького моря. Будучність її залежить від невеликого числа молодих членів. На них лежить тягар відвічальности за укр. греко-католицький обряд і укр. народність. Ювілейний рік відзначила ця парохія тим, що помалювала свою церкву ззовні і дала доказ своєї жертвенності датком на бурсу ім.

Церква св. Духа в Пітерсон, Саск.

Митрополита Андрея Шептицького в Саскатуні.

За добро тієї церкви відповідають в цей час пп. І. Матієшин, М. Слухінський і І. Кучапський. Героями є ці, що хоробро боронять свою віру і свій нарід. Такими були українські піоніри в Пітерсон. Нехай діти цих піонірів ідуть слідами своїх батьків. За це дістануть признання від людей і нагороду від Бога.

ЦЕРКВА СВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА В БОРЩЕВІ, САСК.

Борщівська парохія це одна з найстарших в Саскачевані. Свідком цього є старенька, похила церковця з 1907 р., що вже на ласкавому хлібі. Її місце заступила нова, імпозантна церква, що здіймає в простір дві могутні копули, немов благальні руки, які взносить до неба за своїх дітей у щирій молитві.

Ця церква повстала як свідоцтво трудів її пароха Всеч. о. П. Криворучки та її будівельного й церковного комітетів, жертвенності громадян та совісної праці її будівничого п. Онуфрія Гишки, з Пітерсону, Саск. Від кількох років до церковного заряду належать пп. П. Коцай, Н. Матійчук і М. Трембіцький. Пан М. Білінський є головою будівельного комітету, до якого ще входять пп. І. Матійчук і Н. Сельський.

Церква св. Ап. Петра й Павла, Борщів, Саск.

Ювілейний рік 1951 на довго останеться в пам'яті борщівської громади, бо в цьому році відбулася Місія під проводом Всеч. оо. Марка Дирди і Хміляра. Борщівська церква зробила так, як добра мати, що щедро вивінувала своїх доньок, а сама бідною стала. В її границях повстали дві нові парохії т. є. вондівська і прудгомська коштом втрати поважного числа її членів. Ця парохія начисляє ще 30 членів і її будучність виглядає запевнена, бо має поважне число молоденьких віруючих родин. Борщівська громада гордиться своєю церквою і не жаліє труду ні жертви, щоби її церква була між першими в саскачеванському Ексархаті. Останнім доказом її старань це умова, зроблена з артистом малярем п. Т. Бараном, який має гарно церкву прикрасити, як останнє приготування до посвячення її в храмовий празник св. Апп. Петра і Павла.

Величнa церква, дзвінниця з дзвонами і невеличка читальна це невеличке добро-майно бощівської громади. Найбільшим її скарбом це правдива католицька віра в серцях її членів, що вже дали доказ великих діл, запоруки майбутності.

Робітники й дорадники при будові Парохіяльного Народного Дому у Вонді, Саск., 1951 р. Головним наставником: Їх Ексц. Кир Андрей.

ОКРУГ ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.

ПАРОХІЯ В ПРИНС АЛБЕРТ

В 1951-му році, в якому відбулася знаменна подія створення нової дієцезії Саскачевану, обходила парохія в Принс Алберт свій скромний ювілей 30-ту Річницю існування парохії та будови церкви. Тому і поступ з цього приводу в парохії був знатний. Якраз тоді, коли в Саскатуні відбувалися святкування впровадження нового єпископа, тоді в Принс Алберт проходила успішно Свята Місія. Отець місіонар кілька разів звертав вірним увагу на велику Божу ласку створення нової дієцезії, заохочував до гарного і чесного християнського життя, та вкінці давав різні поради як повинна вести себе наша парохіяльна громада. Парохіяни заохочені розростом нашої церкви, постановили побудувати відповідний парохіяльний дім. Його потребу всі відчували. В червні 1951-го року створено відповідний Комітет, а вже з початком липня розпочато будову досить великого, модерного парохіяльного дому. Сьогодні у Річницю створення дієцезії Саскачевану парохія в Принс Алберт може похвалитися гарним осягом. "Український Католицький Дім" відданий до вжитку вірним. Жертвенність та праця самих парохіян та прихильників принесла успіх. Великою заохотою в тій праці було те, що вірні Саскачевану мають свою дієцезію та свого єпископа.

ОКРУГ ГЕФФОРД, САСК.

ПАРОХІЯ Гeффорд, Саск., **Пресвятої Евхаристії** і до неї належать слідуючі церкви: **Алтикейн св. Івана Хрестителя,** віддалена від Геффорд 24 м., **Албертавн, св. Ап. Петра і Павла** віддалена 17 м., **Величко, Введення Пр. Д. М.** віддалена 9 м., **св. Ап. Петра і Павла,** віддалена 9 м., і місійна станиця **Ришард,** 18 м.

Парохію Геффорд поділено 1949 р. на три самостійні парохії з осідком Геффорд, Кридор, і Норт Баттлефорд.

Душпастером в Геффорд є о. Мирон Пилипчук.

Парохія Геффорд враз зі своїми дочерними церквами в 1951 р. докінчила нову парохіяльну резиденцію на площі церкви в Геффорд. Резиденція розміром 38х28, 7 кімнат і каплиця розм. 24х28.

В справі будови парох. хати були скликані надзвичайні загальні збори дня 2. 10. 1949 р. тростів усіх церков парохії Геффорд і тоді ухвалено побудувати нову резиденцію для священика. Тоді ж і вибрано в тій цілі будів. комітет у слідуючому складі:

Голова—Никола Сенькусь
Секр.—Антін Жук, Геффорд.
Дмитро Вережак
Петро Гарах, Албертавн.
Іван Партика, Спірс.
Василь Шуманський, Величко.
Михайло Ворона, Алтикейн.
Іван Богун, Ришард.

Будів. комітет почав зараз по зборах збирати фонди на будову. В липні 1950 р. відбувся карнавал на будову резиденції, в якому взяли участь слідуючі контестантки:

Геффорд: Ст. Побран
Алтикейн: М. Квас
Спірс: Оля Пацалуйко
Албертавн: Л. Топоровська
Величко: А. Равлик

Королевою в контесті вийшла Оля Пацалуйко зі Спірс.

При добрій волі і жертвенності усіх парохіян та праці будів. комітету нині стоїть гарна та вигідна резиденція.

1951 р. в липні в парохії Геффорд відбулася осмодневна св. місія під проводом ВПр. о М. Щудла ЧНІ. Місія перейшла з дуже гарним успіхом, з якої користали не лише вірні парохії Геффорд, але також з цілої околиці. Підчас місії ВПр. о. М. Щудло перепровадив кампанію доброї преси, яка дала около 50 передплатників для "Голосу Спасителя."

ОКРУГ МОМАРТ, САСК.

ДОВШИЙ час відчувався брак нашої церкви у містечку Момарт — а особливо зимовою порою, коли то наші люди з Момарт і околиці не могли дістатись до церкви у Кендіяк на Богослуження. В 1949 р. зав'язався ініціятивний комітет, в склад якого увійшли: о. Н. Сидорак, парох; Василь Щепанський, Іван Дусик, старший та Іван Качмар. Скликали загальні збори, на яких вибрано церковний будівельний комітет у такому складі: Іван Т. Дусик, Василь Щепанський, Іван Качмар, Пилип Процик, Іван Дусик старший. Будову церкви **СВ. ПЕТРА І ПАВЛА** зачали в осені 1949 р.— скінчено 1951 р.—Церков будував п. М. Гузяк з Кемсек.

Площу під церкву подарував

Всеч. о. Н. Сидорак

Українська католицька церква св. Петра й Павла в Момарт, Саск.

Петро Дусик. Церква збудована зараз при "гайвей" ч. 16, у самім містечку, 5 хвилин ходу до стації СНР. Заінкорпорована на Дієцезію. Тайтел у Єп. Канцелярії — Саскатун. Під церквою є галя. Церква дерев'яна, з трьома банями. У середині головний престіл і 2 бічні престоли. Є лавки, електричне світло і все, що потрібне до відправи Богослужень. Величина: 40х70 фітів. І так завдяки великій жертвенності парохіян з Момарт і Кендіяк, протягом двох літ збудовано церкву вартости $18,000.00. При церкві є 18 членів. Дітей 15. Братцво М.Б.Н.П. Членів 17.

ЦЕРКВА ПРЕСВ. РОДИНИ В ТРИБЮН, САСК.

Церква Пресв. Родини збудована 1948 р., коштом $5,000.00. У церкві один головний престіл, лавки, церковні ризи і все, що потрібне до відправи Богослужень. Церква заінкорпорована на Дієцезію. При церкві є цвинтар. Площу під церкву і цвинтар подарував бл. п. **Григорій Кошман.** Збудована на рівній площі. Відда-

лена ок. 10 миль від гайвей ч. 36 і від містечка Трибюн. Великими ревнителями церкви є: Іван Гудь, Павло Кошман, Василь Кошман. Членів 16, дітей 17.

ҐРЕНФЕЛ, САСК.

В 1951 старанням місцевого церковного комітету, о. Н. Сидорака, та завдяки великій жертвенності парохіян, закуплено від протестантів їхню "Юнайтед Чирч" за $3000.00 і перероблено на "Український Дім." Галя величини: 26x38 фітів. Заінкорпорована на Дієцезію. Тайтел у Єп. Канцелярії, Саскатун.

Галя віддалена від церкви ок. 200 фітів. В серпні 1951 з нагоди кан. візитації Преосв. Кир Андрея церкви св. Петра і Павла у Ґренфел, відбулось святочне приняття у галі.

Українська Католицька церква в Норт Бетелфорд, Саск.

ОКРУГ МУС ДЖО, САСК.

Мус Джо і кольонії: Тондер Крік, Годжвил, Ґлентворт, Свифт Корент, Вейборн, Мейпел Крік.

Від 20. листопада 1948 р. обслугує о. А. Щеснюк.

МУС ДЖО: Перший священик, який навідав 1942 р. малу громаду наших вірних був о. Ст. Бахталовський, ЧНІ. Від 1944 р. вірних обслугували Отці з Йорктону а пізніше Отці з Ріджайни. Та мала горстка вірних муравлиною працею, бінґами і чайними вечерами, які улаштовували по хатах, призбирала більшу суму гроша і серед не малих труднощів, на полудново-західній части містечка Мус Джа, закупила площу під церкву, 3 льоти, за $250.00. Не було достаточної скількости гроша, щоби почати нову будову, тому основники 1947 р. рішили закупити на летовищі Мосбенк, 45 миль від Мус Джо військову каплицю, 60x24 за $2000.00, що тоді було актуальне.

Основниками парохії були:

Александер Белмас, Іван Петришин, Іван Зивер, Михаїл Партяк, Василь Петришин, Григорій Совяк, Василь Копінський, Іван Михайлюк, Урбан Лис, Борис Лис, Марія Грегор, п. Василей, Марія Петрушка, Текля Андрейчук, Никола Тачинський.

По перевезенню будинку вірні сейчас помалювали в нутрі і справили потрібні речі до церкви. Цею працею занялося жіноцтво, не щадило ні труду, ні жертв. Першу Службу Божу у своїй власній церкві мав о. А. Фик дня 28 серпня, 1948 р. в день Успення Матері Божої, якій віддано в опіку парохію Мус Джо. Цего самого року відбулася Місія під проводом о. М. Дирди ЧСВВ і парохія дістала на стало священика. По викінченню салєру під церквою і побудуванню бані, що не мало праці поклав І. Петришин, 1950 р. на Празник Успення Матері Божої Їх Ексцеленція кир Андрей довершив акту посвячення церкви. Тішилися свої а чужі українцям католикам ґратулювали, що мають свою власну церкву, бо ніхто перед тим не вірив, щоб серед такого ворогування до католиків і гнізда комуністичного в Саскачевані, в якому наших людей найбільше, та мала горстка, яка числить тепер 14 родин-членів і така сама скількість прихильників, довершили в короткому часі так великого діла.

Церква Успення Матері Божої і дім мешкання в Мус Джо, Саск.

Вірні не устали в дальших стараннях, щоб якнайкраще прикрасити церкву, а також 1951 р. закупили мешкальний дім за $2000.00, 24x26 для священика, який перевезли на площу коло церкви.

Кожного року в часі Великого Посту вірні улаштовують тижневі реколекції. Є брацтво Неустанної Помочі Матері Божої, членів 30.

ВЕЙБОРН, САСК.

Ново-отворена колонія в розвою. Перше Богослуження було 4. грудня 1950 р. У хаті п. Ф. Долінского в Сіду, який перший робив старання за священиком до обслуги наших вірних у Вейборн і околиці. Від першого Богослуження ідейні одиниці розуміючи значення і завдання, яке сповняла і сповняє наша Церков, як на полі релігійнім так і на полі національнім, не щадили гроша на закуплення школи 20x28 на церкву.

Основниками були:

Семен Боцян, Іван Уліновський, Григорій Дудар, Федь Долінський, Александер Мриглод, П. Паславський, Н. Сивий, Д. Луцик... Є не мало трудностей, але є надія на розвій кольонії.

Найблища околиця від Вейборн —Сіду, де багато наших людей причинилися до будови рим. катол. костела і при ньому остали.

ГОДЖВИЛ, САСК.

Це одна зі старих гарно зорганізованих кольоній.

30. вересня 1951 р. відбулася канонічна візитація. Підчас Архієрейської Служби Божої, Їх Ексцеленція Кир Андрей заохотив гарячими словами вірних до ревности у службі Богові, Церкві і народові.

СВИФТ КОРЕНТ, САСК.

До цего часу не вдалося побудувати церкви, з причини малої скількости наших вірних, бо ледви 3 родини практикуючі. Наші люди під впливом комуністичних і проти-католицьких течій, покинули свою Церкву. Під теперішню хвилю стан покращав і щораз більше вірних учащає на Богослуження. Відправи Богослужень відбуваються в рим. катол. костелі.

ЦЕРКВА СВ. АП. ПЕТРА І ПАВЛА В ТОНДЕР КРІК, САСК.

На дво-акровій площі, яку були закупили вірні від компанії 1944 р. почали будувати церкву 24x32. Основниками парохії були: Олекса Петрик, Михайло Оборяник (умер 1951 р.), Володимир Шопа, Никола Мацків, Іван Левчак.

Своїми силами, крім галі викінчили будову церкви 1950 р. На 30 вересня 1951 р. Їх Ексцеленція Кир Андрей, перший єпископ на провінцію Саскачеван, заповіли канонічну візитацію.

Церква св. Ап. Петра й Павла, в Тондер Крік, Саск.

Радіючи приїздом Владики, вірні старалися як найкраще прикрасити церкву. Олекса Петрик дав зробити гарний престіл і купив Хресну Дорогу; родина пп. Оборяників справили гарний кивот і церковне біля; Петро Наумко купив новий фелон; Ева Мацьків (вдова) справила гарне св. Євангеліє; донька п. Шопи, учителька, справила гарний запрестольний образ св. Апост. Петра і Павла; Д. Ласюта і М. Мацьків закупили ліхтарі.

В новій, гарно прибраній церкві, вірні щиро витали по раз перший свого Архіпастиря, оказуючи вірність і любов.

Кольонія числить 8 родин.

МЕЙПЕЛ КРІК, САСК.

Ново-отворена кольонія.

За старанням п. Юрія Санка, гр. катол. з пряшівщини, перше Богослуження було в осені 1950 р. В самому місті є ледви 4 родини практикуючі. Відправи Богослужень відбуваються в рим.-катол. костелі.

ОКРУГ ВАДІНА, САСК.

ВАДІНА, САСК.

До 1949 містечка Вадіна, що числить всіх мешканців 1200, на карті укр. катол. Дієцезії ще не було. А причина в тому, що окрім трьох укр. катол. родин не було більше.

В р. 1949 весною на округ Фостон, Саск., був наданий о. Теофіль Гурко, якому поручено було осісти у містечку Фостон, і доїзджати звідтам до околичних кольоній. Про Вадіну і Ватсон на грамоті не було згадки.

о. Т. Гурко, розглянувшися в ситуації, бачив що Вадіна є центром фостонського округа, бо тут перехрещуються залізниці Сієнаря та Сіпіяра, а окрім того гайвеї 35 і 5, а ще до того є досить великий із 3 лікарями шпиталь, як також є і дентист, тому у своїому благорозумію постановив навіть проти волі більшости парохіян осісти у Вадіні, збудувати тут матірну церкву і резиденцію, що в короткому часі і сталося. Резиденцію куплено із складок всіх доколичних кольоній таки у 1949 р., а церкву збудовано у слідуючому році, т. зн. 1950.

Найбільшою підпорою о. Т. Гурка у організуванні парохії у Вадіні та будові церкви був п. Евстахій Собчишин, містопредсідник церк. комітету у Вадіні, який то уряд сповняє від трьох літ до нині.

Цвинтар, який находиться недалеко церкви, і який місто відступило за певну ціну із свойого міського цвинтаря, придбано за старанням пана Е. Собчишина у 1951 і посвятив о. Т. Гурко.

Церква Св. Духа, Вадіна, Саск.

Під нинішню хвилю парохія Вадіна числить около 40 членів, але треба знати і те, що число парохіян із кожним місяцем збільшається.

В р. 1951 Преосв. Єпископ Кир Андрей поблагословив церкву.

Того самого року на сплату довгів через уладження міжпарохіяльного карнавалу придбано $4015.00.

Дня 21-го січня 1952, Преосв. Кир Андрей призначив парохом Вадіни і околиці Всеч. о. В. Шека, з осідком в місті Вадіна. Всеч. о. парох В. Шек продовжує працю своїх попередників. Люди разом щиро працюють для слави Божої, нашої Церкви і нашого укр. народу.

НОРТ БЕТЕЛФОРД, САСК.

Стоять, зліва на право: Ю. Кірик, член буд. ком.; М. Ласюк, скарбник; М. Шумка, писар; М. Ласюк, заст. голови; П. Брунвальд, тростист.

Сидять, зліва на право: М. Лебедь, член буд. ком.; о. Б. Бачинський, місцевий душпастир; Гр. Хлібецький, член буд. ком.

